

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z.Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou
látkou**

Autor práce: Ondřej Molec
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Mgr. Milan Kocík MBA
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2021

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Ondřej Molec

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou.

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Train police officers against criminal under the influence of drugs.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Mgr. Milan Kocík MBA

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): březen 2020

Cíl bakalářské práce: Cílem bakalářské práce bude zjistit, zda jsou policisté Policie České republiky dostatečně vycvičení a vybaveni proti pachateli jednajícím pod vlivem návykové látky. Dále zda účinnost současných zavedených preventivních opatření a školení ve výcvikových zařízeních Policie ČR, kde jsou nově přichozí policisté připravováni do služby, jsou adekvátní hrozbě, kterou zdrogovaný pachatel pro policistu znamená.

Student: Ondřej Molec	15. 4. 2020 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Milan Kocík MBA	26. 5. 2020 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	1. 7. 2020 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	1. 7. 2020 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	1. 7. 2020 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Milanu Kocíkovi MBA za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MOLEC, O. *Výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2021. s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Milan Kocík MBA

Klíčová slova: pachatel, výcvik, návyková látka, policista, ;

Bakalářská práce se zabývá oblastí výcviku policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou. Práce zkoumá celkový výcvik policistů a podmínky přijetí k Policejnímu sboru. Popisuje jednotlivé druhy návykových látek, rozdělení a jejich účinek a vliv na pachatele. Práce definuje, co je to závislost a její znaky. Závěr teoretické části se zabývá taktickým postupem policisty proti pachateli ovlivněným návykovou látkou. Praktická část se zaměřuje na problematickou část této práce, a to na celkový výcvik, školení, připravenost a výzbroj jednotlivých policistů, kteří musí být neustále připraveni zakročit proti pachateli ovlivněnými návykovou látkou. V této části se práce věnuje výsledkům dotazníkového šetření zaměřeného na to, zda jsou policisté dostatečně vycvičeni na případné zákroky proti takovým pachatelům, zda jsou dostatečně vybaveni a popřípadě co lze u Policie ČR zlepšit, aby policisté byli lépe připraveni na takové zákroky.

ABSTRACT

MOLEC, O. *Training of policemen against the offenders effected by an addictive substance: bachelors thesis*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2021. s. Thesis supervisor: Mgr. Milan Kocík MBA

Key words: offender, training, addictive substance, policeman

This bachelor thesis is focused on the topic of the policemen training against the offenders effected by an addictive substance. This thesis explores general policemen training and conditions to be hired to Police. There are different sorts of addictive substances, their division and an effect on the offender described. This thesis defines what addiction is and what its characters are. The conclusion of the theoretical part is focused on the tactics against an offender effected by an addictive substance. The practical part aims at general training, preparedness and armaments of policemen, that have to be constantly ready to intervene against an offender effected by an addictive substance. In this part is the thesis focused on results of an questionnaire targeted on the (in)sufficeinet training of policemen focused on intervention against this kind of offenders and and (in)sufficeient armament of policemen. Among other things the questionnaire is focused on the question of improvement possibilities.

Obsah

Úvod	11
1 Cíl a metodika bakalářské práce	12
2 Návykové látky obecně	12
3 Rozdělení, druhy a účinky návykových látek na člověka	13
3.1 Rozdělení návykových látek	13
3.2 Druhy a účinky návykových látek	14
3.2.1 Alkohol	14
3.2.2 Opioidy a opiáty	15
3.2.3 Stimulancia	15
3.2.4 Halucinogenní drogy	16
3.2.5 Konopné drogy	16
3.2.6 Analgetika, sedativa a trankvilizéry	16
3.2.7 Léky vyvolávající závislost	17
3.2.8 Těkavé látky	17
3.2.9 MDMA a jiné drogy „technoscény“	18
3.2.10 Tabák a závislost na tabáku	19
4 Drogová závislost	20
4.1 Definice závislosti podle 10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí	20
4.2 Znaky závislosti	20
4.2.1 Silná touha nebo pocit užívat látku	20
4.2.2 Potíže v sebeovládání	20
4.2.3 Tělesný odvykací stav	20
4.2.4 Růst tolerance	21
4.2.5 Zanedbávání jiných potěšení nebo zájmů	21
4.2.6 I přes jasné důkazy o existenci škodlivých následků	21

5	Přijímací řízení k Policii České republiky.....	21
5.1	Přijímací řízení k PČR - všeobecně.....	21
5.2	Absolvování osobnostní, fyzické a zdravotní způsobilosti.....	22
5.2.1	Osobnostní způsobilost.....	22
5.2.2	Fyzická způsobilost.....	23
5.2.3	Zdravotní způsobilost.....	23
6	Základní odborná příprava.....	23
6.1	Nástupní výcvik.....	24
6.2	Základní odborná příprava – odborná výuka.....	24
7	Služební poměr, jeho druhy, vznik a zánik.....	25
7.1	Služební poměr.....	25
7.2	Druhy služebního poměru.....	25
7.3	Vznik služebního poměru.....	25
7.4	Zánik služebního poměru.....	26
8	Výcvik příslušníků Policie České republiky.....	26
8.1	Úkony (zákroky) proti osobám pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky	26
8.1.1	Zásady taktického postupu.....	28
9	Použití donucovacích prostředků.....	30
9.1.1	Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu.....	31
9.1.2	Použití zbraně.....	31
10	Výzkumná část.....	32
10.1	Stanovení a cíl výzkumného šetření.....	32
10.2	Výsledky výzkumu.....	33
10.3	Závěr výzkumu.....	51
10.4	Kazuistika.....	52
11	Závěr.....	53

12	Seznam použitých zdrojů	56
13	Seznam příloh	58
14	Seznam zkratk.....	59
15	Seznam grafů	60
16	Přílohy	61

Úvod

Užívání návykových látek, které vedou ke změnám vědomí se často užívá obecné označení drogy, tento pojem není v českém právním řádu nijak definován.¹ Užívání návykových látek mezi lidmi bylo zjištěno již před dávnými časy, kdy byly využívány zejména k náboženským rituálům. V průběhu času se návykové látky začínaly používat k léčebným účelům. Na začátku se využívaly především ty rostlinného původu, ale postupem času a zdokonalováním vědy se některé návykové látky začaly připravovat uměle. Z důvodu toho vznikaly v laboratořích nové návykové látky. Tento fenomén představuje čím dál tím větší hrozbu nejen pro dospělou populaci, ale také pro dospívající mládež. Z toho důvodu bychom měli k problematice návykových látek přistupovat zodpovědně a neotáčet se této skutečnosti zády. Pokud se tímto problémem nebudeme zabývat, zvýší se počet populace, která bude závislá na omamných a psychotropních látkách. Tím pádem lze říci, že se zvýší počet protiprávního jednání a útoku na ostatní obyvatelstvo ze strany drogově závislých lidí.

Policie ČR je nejvýznamnější orgán, který bojuje proti kriminalitě a zejména s pachateli ovlivněnými návykovou látkou. Pachatelé ovlivněni návykovou látkou jsou pro příslušníky Policie ČR mnohem nebezpečnější než pachatelé, kteří například opakují majetkovou trestnou činnost. U pachatelů, kteří páchají majetkovou trestnou činnost není riziko zákroku tak vysoké jako u pachatelů ovlivněnými návykovou látkou. U drogově závislého člověka klesá schopnost přirozeně reagovat na situace člověku přirozené. Vede k narušení základních společenských vazeb, a nakonec k selhání funkcí tělesných orgánů až po jejich trvalé poškození.

Ve chvíli, kdy se uchazeč zajímá o práci u Policie ČR, musí nejdříve splnit několik kritérií. Pokud tyto podmínky splní bude absolvovat základní odbornou přípravu. Výcvik policistů je jedním z prvků soustavy vzdělávacích programů nazvané Další odborná příprava policistů, kterou příslušníci Policie ČR procházejí po celou dobu svého zařazení ve výkonu služby. Výcvik policistů je součástí výkonu služby.²

¹ *Gřivna T, Scheinost M., Zoubková I., a kolektiv: Kriminologie. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, str. 312.*

² *Doležal, X. J., Jak se berou drogy, Praha FORMÁT 1998, str. 12.*

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce bude zjistit, jaké návykové látky nejčastěji pachatelé užívají, zda jsou policisté na případný zákrok proti pachateli ovlivněným návykovou látkou dostatečně připraveni a jestli je výzbroj a výstroj policistů na takový zákrok dostatečná. Dalším cílem bude vyhodnotit, zda dosavadní výcvik nově příchozích policistů ČR je dostatečný na to, aby byl zákrok proti takovým pachatelům co nejbezpečnější a nejúčinnější jak pro zasahujícího policistu, tak pro pachatele trestných činů. Teoretická část je zpracovaná především z odborné literatury, zákonů, závazných pokynů, zdrojů a základních informací týkajících se výcviku nově příchozích policistů a jednání pachatele ovlivněným návykovou látkou. Bakalářská práce poukazuje na riziko při prováděném zákroku proti pachatelům ovlivněným návykovou látkou.

V praktické části je zobrazena problematika užívání návykové látky u pachatelů trestných činů a případný zákrok policistů. Výzkum byl zaměřen především na příslušníky Policie ČR, na jejich základní výcvik, taktického postupu proti pachateli ovlivněným návykovou látkou a nejvhodnější způsob zneškodnění takového pachatele. Dále byl výzkum zaměřen na to, jaká návyková látka je pachateli nejčastěji aplikována, a co by mohlo být zlepšeno při výcviku policistů ČR. Pro praktickou část bakalářské práce byl zvolen výzkum kvantitativní metodou a formou vyplnění dotazníku respondenty, kteří jsou v této oblasti cílová skupina.

V závěru této práce se bude posuzovat, zda současný výcvik proti pachatelům ovlivněným návykovou látkou je dostačující či nikoli, a budou navržena opatření pro zlepšení této problematiky.

2 Návykové látky obecně

V novodobé historii zneužívání a šíření návykových látek v 19. a 20. století rozlišujeme tři období:

a) Přibližně do roku 1960 se drogy považovaly za odborný problém. Tímto problémem se zabývala úzká skupina specialistů s kvalifikací, kriminalistů, kteří potírají trestné činy, a ze strany závislosti se jím zabývali lékaři-psychiatři, aby se pokusily vyléčit závislost.

b) Od roku 1960 do roku 1990 se ve vyspělých zemích již návykové látky stávají problémem společenským, který se dotýká různých sociálních vrstev, skupin a mnoha profesí. V tomto časovém období dochází k velkému nárůstu užívání návykových látek, jak v USA, tak v západní Evropě, s vážnými sociálními a zdravotními důsledky, což vedlo ke změně koncepce a přístupu k návykovým politikám.

c) Jako globální problém byly návykové látky charakterizovány od roku 1990, a to mezinárodním společenstvím (v globálním akčním plánu Valného shromáždění OSN z r. 1991).

Užívání návykových látek poškozuje zdraví a kvalitu života nejen uživatelů a jejich blízkých, ale rovněž má dopad na zdravotní, sociální a ekonomický vývoj související se zdravotním vývojem celé společnosti. Závislost na návykových látkách a jejich užívání představuje závažné riziko jako změny základních životních hodnot, narušování mezilidských vztahů, oslabování vůle, rozklad rodiny, ohrožení pořádku ve městech a dalších hodnot, které jsou užíváním návykových látek ohroženy. Rok 2001 byl významným předělem z pohledu realizace české protidrogové politiky. Od roku 1993 se poprvé podařilo zmapovat, analyzovat a popsat situaci v užívání nezákonných návykových látek a byla realizována protidrogová opatření v celé šíři. „*Analýza dopadů nové drogové politiky*“ (PAD) se stala mezníkem, který v budoucnu ovlivnil rozsah a postup při protidrogových opatření v dalších evropských zemích, jež probíhaly v letech 1999 až 2001.³

3 Rozdělení, druhy a účinky návykových látek na člověka

3.1 Rozdělení návykových látek

Návykové látky se nejčastěji rozdělují podle působení na psychiku člověka a dále podle míry rizika ohrožení jeho života. Každá návyková látka působí na každého jedince různým způsobem. Některé z návykových látek mají tlumivé účinky, zatímco jiné mají halucinogenní účinky, dále existují stimulační látky. Návykové látky s tlumivými účinky, které tlumí duševní a tělesnou aktivitu se dělí na opioidy, psychofarmaka a rozpouštědla. Mezi opioidy řadíme Heroin a Buprenorfín tzv. Subutex. Mezi psychofarmaka řadíme benzodiazepin a barbituráty. Mezi stimulační látky, které zvyšují duševní a tělesnou

³ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 15.

aktivitu, řadíme Kokain, Pervitin, Amfetamin, Crack, MDMA – extáze. Návykové látky s halucinogenními účinky, tzv. halucinogeny dělíme na cannabinoidy, což je například marihuana a hašiš, na psilocybiny, kam patří lysohlávky, a na diethylamid kyseliny lysergové tzv. LSD.

Rozdělení dle míry rizika je jedno z nejznámějších a mediálně nejvyužívanějších rozdělení. Rozdělení dle míry rizika se dělí na návykové látky s vysokou mírou rizika, tyto návykové látky jsou označovány jako tzv. tvrdé drogy, do této skupiny se řadí například Toluén, Heroin, Morfin, LSD. Další drogy mají míru rizika vysokou až střední, do této skupiny se řadí například Lysohlávky, Kokain a Pervitin. K drogám se střední mírou rizika řadíme jednu z nejznámějších a nejužívanějších návykových látek – alkohol, dále Ecstasy, Efedrin a Kodein. Následující skupinou jsou drogy s relativně malou mírou rizika, které jsou označovány za tzv. měkké drogy. Do této skupiny patří například Marihuana, Hašiš a Kokový čaj. Poslední skupinou rizika jsou návykové látky prakticky bez rizika, jež jsou také nazývané jako měkké drogy. Tyto návykové látky jsou jedněmi z nejužívanějších návykových látek na světě, patří mezi ně káva a čaj.⁴

3.2 Druhy a účinky návykových látek

3.2.1 Alkohol

Alkoholem se rozumí především alkoholické nápoje, které jsou z největší části tvořeny směsí ochucené vody a lihu. Alkohol je jedna z nejdostupnějších návykových látek a je považován za tvrdou drogu. Jeho užívání je tolerováno nebo dokonce podporováno, díky čemuž je alkohol brán jako nebezpečný vůči návykovému potencionálu.⁵ Alkohol se dělí na metylalkohol, tzv. metanol a etylalkohol. Metylalkohol je tvořen při nedokonalých chemických procesech, kdy vzniká společně s etylalkoholem. Metanol je považován za nejsilnější nervový zabiják a může tak dojít k oslepnutí člověka. Alkoholické nápoje nemají na lidský organismus nijak významné účinky, záleží převážně na míře a druhu požitého alkoholického nápoje. Chování člověka po požití alkoholického nápoje se nijak nemění a chování jedince je ve většině případů často předvídatelné. Při odvykání z této návykové látky vznikají stavy s epileptickými záchvaty nebo deliriem.⁶

⁴ WIKIPEDIA. *Drogová poradna [online]. Dostupné z WWW <http://www.drogovaporadna.cz/o-drogach-obecne.html>.*

⁵ WIKIPEDIA. *Drogová poradna [online]. Dostupné z WWW <http://www.drogovaporadna.cz/alkohol.html>.*

⁶ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 151 – 153.

3.2.2 Opioidy a opiáty

Tato skupina návykových látek je nejčastěji využívána a podávána jako léky proti bolesti, dále je využívána jako léky proti kašli, kdy je jejich úlohou ztlumit kašlací reflex. Při ovlivnění člověka opioidy dochází k utlumení dýchacího centra a k poklesu citlivosti. Dalším příznakem ovlivnění touto látkou je stažení zornic a hypotermie, tedy snížení tělesné teploty. Člověk, který je ovlivněn touto látkou, trpí rozšířením cév a zpomalením frekvence srdeční činnosti. U některých jedinců se může vyskytnout i svědění a podráždění pokožky. Abstinenciální příznaky u uživatelů této návykové látky jsou v lehčích případech poruchy trávicího traktu, jako jsou bolesti břicha a průjmy. V těžších formách abstinence dochází k pocení, zvýšení teploty a může dojít i ke kolapsu a úmrtí. Do skupiny opioidů patří Heroin, který se nejčastěji aplikuje nitrožilně, dalšími způsoby aplikace je šňupání, kouření a inhalace z aluminiové fólie. Další návykovou látkou, kterou řadíme do této skupiny, je Metadon. Ten se zařazuje mezi syntetické opioidy. Účinky Metadonu nastupují velmi pomalu a jsou doprovázeny minimálním pocitem euforie, díky čemuž má tato látka nižší potenciál závislosti oproti Heroinu. Metadon je nejčastěji aplikován ústy.⁷

3.2.3 Stimulancia

Stimulancia neboli psychonaleptika jsou známá i jako psychomimetika. Mezi nejznámější návykové látky, které patří do této skupiny, jsou pervitin, amfetamina kokain. Jednou z méně známých návykových látek je extáze. Extáze mimo jiné může způsobit psychedelický účinek. Tyto návykové látky mají za důsledek závislost psychickou, která se vyznačuje dychtěním po látce, resp. dychtěním po jejím účinku. Závislost psychická se považuje za vážnější než závislost fyzická, té se lze zbavit relativně za krátký čas oproti závislosti psychické. Mezi účinky těchto látek na lidský organismus se považuje urychlené myšlení a výbavnost paměti. Dalšími účinky psychostimulancií jsou například zkrácení doby spánku, vyvolání euforie, zahánění únavy a snížení chuti k jídlu. Člověk ovlivněný touto látkou má pocit síly, a to jak duševní, tak i tělesné. Ovšem každá návyková látka ze skupiny stimulancií má na každého člověka jiné účinky. Dalším aspektem je množství a způsob podání návykové látky.

⁷ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 159-162.

Nejčastějším způsobem aplikace Pervitinu neboli tzv. perníku, pika či péčka je nitrožilní podání, dále je možné pervitin aplikovat ústy nebo šňupáním.⁸

3.2.4 Halucinogenní drogy

Tato skupina drog je jednou z nejvíce vědci zkoumaných skupin drog, a to nejen díky jejich vlastnosti ale také účinku. Mezi návykové látky této skupiny patří durman nebo lysohlávky, které jsou jednou z přírodních halucinogenních drog rostlinného původu. Dalšími návykovými látkami jsou například bufetenin a LSD. LSD se nejčastěji podává ve formě tripů, které představují malé papírové čtverečky se symboly. Účinky látky LSD jsou především závislé na čistotě návykové látky a na množství užití látky. Mezi účinky patří pocit mírného chvění a neschopnosti ovládat pohyby.⁹

3.2.5 Konopné drogy

Konopné drogy neboli Cannabinoidy se řadí mezi návykové látky, které mají halucinogenní účinky. V rostlinách konopí jsou obsaženy účinné látky a nejčastěji jsou uváděny tři druhy – *Cannabis sativa*, *Cannabis ruderalis* a *Cannabis indica*. Jedná se o jednoletou dvoudomou rostlinu, jež vyrůstá do maximální výše 2 metrů. Konopné drogy se nejčastěji užívají kouřením, kdy účinky nastupují v řádech minut. Mezi první příznaky účinku látky cannabinoidů patří sevřenost a úzkost. Mezi další příznaky patří častý bezdůvodný a neutišitelný smích. V některých případech může mít celá intoxikace spíše úzkostný ráz. Poté co účinky přestanou působit se dostaví pocit zmatenosti, únava a otupělost. Tyto návykové látky jsou označovány za drogy, jejichž uživatelům po čase jejich užívání nestačí a přechází na návykové látky s větším a tvrdším efektem.¹⁰

3.2.6 Analgetika, sedativa a trankvilizéry

Jde o látky, které snižují vnímání bolesti, popř. mají nějaký jiný zklidňující účinek. Analgetika dělíme na dvě skupiny, opioidní analgetika, ty působí na centrální nervovou soustavu a nejčastěji jsou podávány ke zmírnění středně silné až silné bolesti, nesteroidní antiflogistika působí přímo v místě bolesti, jsou využívány k tlumení nízké až středně silné bolesti, např. bolesti kloubů nebo při léčbě revmatických onemocnění. Dalšími

⁸ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 164-167.

⁹ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 169.

¹⁰ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 174, 176-177.

látkami, které tiší bolest jsou psychofarmaka. Látky, které mají zklidňující účinky jsou sedativa. Tyto látky už v nynější době nejsou natolik používány. Jedna z látek, která je i v dnešní době používána jsou antiepileptika, které zamezují vzniku epileptického záchvatu. Za sedativa lze pokládat i hypnotika, které mají za účinek vyvolat ospalost a navodit spánek. Hypnotika působí v centrální nervové soustavě stejně jako opioidní analgetika. Poslední skupinou jsou trankvilizéry neboli anxiolytika, které ovlivňují náladu člověka. Ty působí na zmírnění strachu, tenze a odstranění úzkosti. Tyto látky jsou aplikovány nejčastěji vložením látky pod jazyk, kde se nechají rozpustit. Po tuto dobu nesmí člověk, pít. Účinek se dostaví v řádu 1 až 2 minut.¹¹

3.2.7 Léky vyvolávající závislost

Do této skupiny patří zejména léky, které obsahují opioidy, sedativa, hypnotika či stimulantia. Dalšími látkami, které vyvolávají závislost jsou například alkohol, nikotin a kanabinoidy. Užívání těchto látek vede k závislosti, a to jak závislosti psychické, tak i somatické na dané návykové látce. Tato závislost vzniká i u lidí, kterým je tato látka předepisována na lékařský předpis. Závislost se u člověka nemusí projevit, pokud dostane svoji obvyklou dávku této látky, drogy. Závislost se projeví až tehdy pokud uživateli daný lék nebo droga chybí. Závislost se může projevit nespavostí, neklidem nebo zvýšenou mírou agresivity.¹²

3.2.8 Těkavé látky

Tyto látky mohou být také označovány jako prchavé látky nebo jako inhalační drogy. Řadíme zde rozpouštědla, ředidla a lepidla nebo plynné látky. Všechny tyto látky působí na centrální nervovou soustavu. Jednou z neznámějších inhalačních drog je Toluen neboli methylbenzen. Jde o bezbarvou kapalinu, která se získává z ropy, lehkého oleje nebo koksových plynů. Methylbenzen neboli Toluen je jednou z výchozích látek pro výrobu trinitrotoluenu, který je často spíše označován jako TNT. Jednou z méně užívaných inhalačních látek je rajský plyn, tedy oxid dusný spojený s kyslíkem, který má z následek bezbolestný stav. Tato látka je v lékařství používána ke krátkodobým narkózám. Účinek této látky nemá dlouhodobý charakter. Mráz, který u této látky vzniká v lahvi při rychlém odpařování oxidu dusného, může mít za následek spálení dýchacích

¹¹ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 180-182.

¹² Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 187.

cest. Mezi účinky při inhalaci Toluenu řadíme pocit euforie, který se na uživatele dostavuje velmi rychle, dále poruchy vnímání provázené živými a barevnými halucinacemi. Při obvyklém způsobu aplikace Toluenu je cílené a předvídatelné dávkování nemožné, to má za následek poruchu kvantitativní, která přechází v koma nebo srdeční zástavu či zástavu dechu. Inhalace drog může mít dále za následek i úmrtí. Při dlouhodobějším užívání této návykové látky může dojít k celkovému otupění, poruchám chování nebo agresivitě. Toluén vytváří silnou psychickou závislost. Jedním ze způsobů, jak se toluén aplikuje je inhalace přímo z lahve, ale častějším způsobem je vdechování neboli tzv. sniffing výparů z napuštěné tkaniny. Účinky Toluenu se dostavují v řádech několika minut a odeznívají během desítek minut, tyto účinky způsobí i jen několik mililitrů Toluenu.¹³

3.2.9 MDMA a jiné drogy „technoscény“

MDMA, též označována jako ecstasy, byla patentována jako lék na hubnutí, avšak nikdy nebyla takto použita. Extáze se díky svým účinkům řadí do skupiny stimulancií a psychedelik neboli halucinogenů. Extáze často vyvolává snadno kontrolovatelné a emoční stavy, bez pocitu strachu. Dále vyvolává pocit štěstí a blaha. Extáze bývá nejčastěji podávána ve formě kulatých tablet, kdy na jedné straně bývá obrázek vytačené holubice nebo delfína. Extáze stejně jako těkavé látky nebo opioidní analgetika ovlivňují především centrální nervovou soustavu. Účinkem extáze je například mírná zmatenost, která ustoupí a nastupuje klid a pohoda, mizí stres. Pokud uživatel extázi užije v době, kdy je sám, projeví se i zvýšený intelekt, pokud ale uživatel užije extázy v době, kdy je se svým protějškem, dostaví se potřeba dotýkat se druhého, komunikativnost, empatie a pocit lásky. Dalším možným účinkem extáze na člověka somaticky bývá nevolnost, snížená chuť k jídlu nebo potřeba spánku.

Další drogou, která spadá do skupiny drog „technoscény“ je například tzv. Andělský prach neboli Fenylcyklidin, který je psychoaktivní látkou s budivými a halucinogenními účinky, které působí na centrální nervovou soustavu. PCP neboli Andělský prach se užívá orálně nebo se šnupe, nejčastěji se však kouří. Účinky Andělského prachu nastupují do 5 minut, vyvrcholení těchto účinků však bývá do 30 minut od užití látky. Člověk ovlivněný touto látkou zprvu pociťuje pocit euforie, tepla,

¹³ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup, Úřad vlády České republiky 2003, str. 193-194.*

brnění, v některých případech se mohou dostavit i sluchové a vizuální halucinace a zkreslené vnímání času a prostoru. Účinky této látky vytrvají v těle uživatele i několik dní, než zcela vymizí, zpravidla ale odeznějí po 4–6 hodinách. Během této konečné fáze, než PCP odezní, se mohou u některých jedinců projevit sebedestrukční nebo násilné jednání.¹⁴

3.2.10 Tabák a závislost na tabáku

Tabák je získáván z usušených listů rostliny rodu *Nicotiana*.¹⁵ Tabákový kouř či tabák obsahuje přes 4–5 tisíc složek, kdy však jen jedna jediná je návyková. Jedná se o toxický rostlinný alkaloid nikotin, což je bezbarvá tekutina bez zápachu. 80 mg nikotinu je pro člověka smrtelnou dávkou a tolerance vzniká za poměrně krátký čas. Závislost na tabáku je individuální a záleží na genetice jedince, tato závislost je nazývána jako závislost psychosociální. Dále vzniká i závislost fyzická, tedy závislost na nikotinu, která se projeví asi u 60–70 % kuřáků. Tabák dělíme na dvě formy, na tabák bezdýmý, který dále dělíme na dvě kategorie na tabák šňupací, který se aplikuje vdechtem do nosních dutin a orální, jež se aplikuje do úst. Jedním tabákem podávaným orálně je tabák žvýkací, který představuje listy tabáku, které se vkládají do úst a žvýkají se, tento tabák byl především oblíbený u horníků. Druhým orálně podávaným tabákem je tabák „moist snuff“ neboli „vlhký šňupec“, který představují papírové pytlíčky, které si uživatelé vkládají do úst. Společně s nikotinem se ale v této formě uvolňují i další chemikálie. Druhou formou tabáku je tabák, který hoří.

Při abstinenci této návykové látky je člověk nervózní, podrážděný, dále u něj mohou probíhat poruchy spánku, nebo změny nálad. Tyto příznaky se vyskytují řádově za několik hodin po posledním užití nikotinu. Kouření tabáku a požívání tabákových výrobků může u uživatelů způsobit kardiovaskulární problémy, nádory nebo chronické plicní onemocnění. Nejčastější příčinou smrti u uživatelů této návykové látky při kouření je infarkt myokardu.¹⁶

¹⁴ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 200-203.

¹⁵ WIKIPEDIA. *Drogová poradna [online]*. Dostupné z WWW <http://www.drogovaporadna.cz/tabak.html>.

¹⁶ Kamil Kalina a kolektiv, *Drogy a drogové závislosti – Mezioborový přístup*, Úřad vlády České republiky 2003, str. 205-206.

4 Drogová závislost

4.1 Definice závislosti podle 10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí

„Je to skupina fyziologických, behaviorálních a kognitivních fenoménů, v nichž užívání nějaké látky nebo třídy látek má u daného jedince mnohem větší přednost než jiné jednání, kterého si kdysi cenil více. Centrální popisnou charakteristikou syndromu závislosti je touha (často silná, někdy přemáhající) brát psychoaktivní látky (které mohou, avšak nemusí být lékařsky předepsány), alkohol nebo tabák“. Konečná diagnóza závislosti by se obvykle měla stanovit až poté, co se projeví tři a více z následujících jevů, a to během jednoho roku.

4.2 Znaky závislosti

4.2.1 Silná touha nebo pocit užívat látku

Definici bažení popsali odborníci z WHO v roce 1955 jako touhu *„pociťovat účinky psychoaktivní látky, s níž měla osoba dříve zkušenost“*. Je důležité rozlišovat fyzické a psychické bažení. Dnešní studie ukazuje, že fyzické bažení vzniká po doznění účinku aplikované látky nebo chvílku po něm, zatímco psychické bažení se u jedince projevuje jinak. Toto zvyšuje riziko recidivy. Blažení můžeme považovat u abstinence jako běžnou komplikaci.

4.2.2 Potíže v sebeovládání

Jedinec si může zachovat sebeovládání i při silném bažení. Nicméně se potíže v sebeovládání projevuje tak, že si jedinec špatně uvědomuje sám sebe a své emoce.

4.2.3 Tělesný odvykací stav

Aby byla tato diagnóza odvykacího stavu splněna musí splňovat několik kritérií:
*„1. nedávné vysazení či redukce látky po opakovaném nebo dlouhodobém užívání;
2. příznaky jsou v souladu se známými známkami odvykacího syndromu;
3. příznaky nejsou vysvětlitelné tělesným onemocněním nezávislým na užívání látky a nejsou lépe vysvětlitelné jinou psychickou či behaviorální poruchou“.*

Každá užívaná látka má jiná kritéria ohledně odvykacího stavu. Například u opioidů se toto může projevit jako zívání, svalové křeče, pocení, únava nebo husí kůže, zatímco u

kokainu se toto může projevit jako nadměrná spavost, zvláštní nebo nepříjemné sny, silná touha po návykové látce či nadměrný pocit hladu. Musí být splněny alespoň tři kritéria.

4.2.4 Růst tolerance

Tato tolerance se projevuje nárůstem podávaného množství návykové látky za účelem dosažení totožného účinku nebo dosažením nižšího účinku při totožném množství drogy. Doposud není jasné, jak tato tolerance vzniká.

4.2.5 Zanedbávání jiných potěšení nebo zájmů

Jedná se o zvýšené množství času užívání návykové látky a získávání této látky, na úkor dřívějších zájmů a potěšení. Z tohoto lze říci, že jedinec, který je uživatelem návykové látky věnuje postupně více času k získávání a následnému užití návykové látky než v minulosti.

4.2.6 I přes jasné důkazy o existenci škodlivých následků

Jedná se o stav, kdy se uživatel návykových látek dozví o škodlivosti návykové látky a negativního působení na jeho zdravotní stav, ale i přesto pokračuje v užívání látky. V tomto případě je zapotřebí, aby uživatel věděl o škodlivosti látky na jeho zdravotní stav.¹⁷

5 Přijímací řízení k Policii České republiky

5.1 Přijímací řízení k PČR - všeobecně

Uchazeč, který chce vykonávat povolání policisty musí splňovat různá kritéria, mimo jiné bezúhonnost.¹⁸ Ta je řešena v § 14 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Dále musí mít občanství České republiky, být starší 18 let, mít plnou způsobilost k právním úkonům, střední vzdělání a vyšší, fyzickou, zdravotní a osobnostní způsobilost k výkonu služby. Rovněž nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí a nesmí vykonávat živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost. Pokud splňuje tato kritéria, lze požádat o přijetí do služebního poměru u Policie České republiky (dále jen „PČR“). K přijetí do služebního poměru musí uchazeč zaslat písemnou žádost o přijetí na příslušné personální pracoviště PČR. Zákon č. 361/2003 Sb.,

¹⁷ Karel Nešpor, *Návykové chování a závislost*, Portál, s. r. o., Praha, 2000, str. 14-25.

¹⁸ INTERNET. *Policie České republiky [online]. Dostupné z WWW <https://www.policie.cz/clanek/podminky-prijeti-do-sluzebniho-pomeru.aspx>.*

o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů upravuje právní poměry fyzických osob, které vykonávají v bezpečnostním sboru službu, a odměňování a řízení ve věcech služebního poměru. Bezpečnostním sborem dle zákona č. 361/2003 Sb., se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.¹⁹

5.2 Absolvování osobnostní, fyzické a zdravotní způsobilosti

Zdravotní, osobnostní a fyzickou způsobilost upravuje § 15 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Pokud uchazeč splní veškeré podmínky a kritéria, bude přijat do služebního poměru Policie České republiky na základě rozhodnutí služebního funkcionáře. Vzniku služebního poměru se dále věnuje § 17 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.²⁰

5.2.1 Osobnostní způsobilost

Pokud uchazeč zažádá o přijetí do služebního poměru u Policie České republiky, bude mu dán termín absolvování osobností způsobilosti, a to ve většině případů na Krajských ředitelstvích Policie České republiky. Osobnostní způsobilost je upravena ve vyhlášce č. 487/2004 Sb., o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby, tu posuzuje psycholog psychologického pracoviště. Testy osobnostní způsobilosti trvají většinou několik hodin a jsou při nich posuzovány osobnostní charakteristiky, které jsou předpokladem pro výkon služby. Zkoumá se, zda je uchazeč emočně stabilní, odolný vůči psychické zátěži, psychosociálně vyzrálý a bez znaků nežádoucí agresivity. Osobnostní způsobilost je zjišťována z několika důvodů při přijetí do služebního poměru, ustanovení příslušníka na služební místo v rámci bezpečnostního sboru nebo pokud se dle jednání příslušníka domnívat, že je osobnostně nezpůsobilý k výkonu služby.²¹

¹⁹ Petr Tomek, Zdeněk Fiala, *Zákon č. 361/2003 sb. o služebním poměru příslušníka bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou*, 3. vydání. Praha: ANAG spol. s.r.o., 2019, s. 76.

²⁰ INTERNET, *Policie České republiky [online]*. Dostupné z WWW <https://www.policie.cz/clanek/podminky-prijeti-do-sluzebniho-pomeru.aspx>.

²¹ ČESKO. *Vyhláška č. 487/2004 Sb., o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru*. In *Sbírka zákonů, Česká republika. 2004, částka 168, str. 9518*. Dostupné z WWW [Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvr.cz\)](#).

5.2.2 Fyzická způsobilost

Pokud uchazeč úspěšně absolvuje testy osobnostní způsobilosti, následují testy způsobilosti fyzické, při níž je posuzována úroveň rozvoje pohybových schopností a dovedností uchazeče nezbytných pro výkon služby. Testy tělesné zdatnosti jsou vykonávány před nejméně tříčlennou komisí, která uchazeče hodnotí formou „splnil“ nebo „nesplnil“.²² Testy tělesné zdatnosti tvoří celkem 4 disciplíny – člunkový běh 4 x 100 m, klik vzpor ležmo, celomotorický test a běh na 1000 m. Pro splnění těchto testů musí uchazeč získat minimálně 4 body v každém testu a v celkovém součtu minimálně 36 bodů. V rámci testů fyzické zdatnosti jsou prováděny i testy osobnostní způsobilosti, kdy je u uchazeče pozorováno chování v týmu, jednání s lidmi a jeho vůdčí osobnost a chování při psychickém i fyzickém nátlaku na uchazeče.²³

5.2.3 Zdravotní způsobilost

Posledním bodem přijímacího řízení k PČR jsou testy zdravotní způsobilosti, kdy je posuzován zdravotní stav uchazeče, který posoudí posuzující služební lékař na základě zjištěného zdravotního stavu uchazeče, výpisu ze zdravotnické dokumentace registrujícího lékaře nebo výsledku lékařské prohlídky. Zdravotní způsobilost uchazeče je upravována vyhláškou č. 226/2019 Sb., o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech.²⁴

6 Základní odborná příprava

Základní odborná příprava připravuje policistu na výkon služby nejen teoreticky, ale i praktickým nácvikem potřebných dovedností. Policista si zde zvyšuje fyzickou kondici, zlepšuje pořadovou přípravu, taktický výcvik a zdokonaluje své dovednosti ve střelbě a manipulaci se služební zbraní. Příslušník policie projde i zdravotnickou přípravou a základy první pomoci. Po dobu základní odborné přípravy jsou zde tvořeny modelové situace, které mají co nejlépe nastítnit práci „na ulici“. Základní odborná

²² ČESKO. ZPPP Č. 100/2012. Článek 5 odst. 1, str. 3.

²³ INTERNET. Policie České republiky [online]. Dostupné z WWW <https://www.policie.cz/clanek/posouzeni-fyzicke-zpusobilosti-uchazece.aspx>.

²⁴ ČESKO. Vyhláška č. 226/2019 Sb., o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 2019, částka 97, str. 2130-2131. Dostupné z WWW [Sbíрка zákonů a Sbíрка mezinárodních smluv - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](#).

příprava je zakončena závěrečnou zkouškou, kdy je policista prověřen ze znalostí z oblasti práva, kriminalistiky, dopravy a pořádkové policie.²⁵

6.1 Nástupní výcvik

Po přijetí do služebního poměru je příslušník Policie České republiky vyslán služebním rozkazem na první část základní odborné přípravy. Ta je pro všechny příslušníky ze služeb pořádkové, dopravní i cizinecké policie stejná. První část základní odborné přípravy (dále jen „ZOP“) trvá jeden měsíc, kdy si příslušník Policie České republiky osvojuje manipulaci se služební zbraní, zvyšuje svoji psychickou a fyzickou zátěž a ověřuje se vhodnost posluchače pro práci u Policie České republiky. Příslušník Policie České republiky během měsíčního výcviku získává návyky pro službu a navazuje si vztah k Policii České republiky pomocí emocionálních prožitků. První část základní odborné přípravy policista absolvuje po splnění kritérií stanovených pro přidělení služební zbraně, správné reagování na služební povely, porozumění povinnostem policisty a naučení se potřebě zvyšovat svoji fyzickou kondici. První část ZOP je ukončena předáním osvědčení pro přidělení služební zbraně. Nástupní příprava se pro Středočeský kraj koná ve Školním policejním středisku Sadská, příp. v Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy Praha.²⁶

6.2 Základní odborná příprava – odborná výuka

Odborná výuka se koná ve Vzdělávacích zařízeních ÚPVSP Brno, Praha, Holešov a Jihlava, kdy o umístění policisty rozhoduje bezpečnostní sbor, nikoliv sám policista. Délka trvání odborné výuky je 6 měsíců. V rámci základní odborné přípravy policista dále podstupuje řízenou praxi ZOP, která je konána ve Školním policejním středisku Sadská a v určených odděleních Policie ČR. Řízená praxe ZOP trvá 3 měsíce. Policista zde řeší modelové situace v rámci služby u pořádkové a dopravní policie. Řízená praxe je pro příslušníky dopravní a pořádkové policie totožná.

Odborná výuka II je fází, v níž policista vykonává závěrečnou zkoušku. Policista je opět zařazen v některém ze Vzdělávacích zařízeních ÚPSVSP. Po úspěšném absolvování závěrečné zkoušky je policista připraven do výkonu služby na kmenovém organizačním

²⁵ GOOGLE. Policie České republiky. [online] Dostupné z WWW <https://cse.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aa8ctlccxurg&q=bro%C5%BEura+s+platy&ok.x=15&ok.y=12>

²⁶ INTERNET. Policie České republiky [online] Dostupné z WWW <https://www.policie.cz/clanek/zakladni-odborna-priprava.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

článku Policie České republiky. Policista má smlouvu na dobu určitou – 3 roky. Nejdříve 6 měsíců před dovršením 3 let ve služebním poměru u Policie České republiky, je policista oprávněn vykonat služební zkoušku. Po úspěšném absolvování služební zkoušky dostane příslušník smlouvu na dobu neurčitou.²⁷

7 Služební poměr, jeho druhy, vznik a zánik

7.1 Služební poměr

Právní úpravou služebního poměru je už výše zmiňovaný zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Služební poměr je specifický druh pracovně-právního vztahu tzv. „Služba státu“. S tímto zákonem dále působí ZPPP č. 100/2012, kterým se provádí některá ustanovení zákona č. 361/2003 Sb.

7.2 Druhy služebního poměru

Druhy služebního poměru jsou uvedeny v § 9 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

„Druhy služebního poměru jsou:

- a) služební poměr na dobu určitou a*
- b) služební poměr na dobu neurčitou.“*

7.3 Vznik služebního poměru

Vznik služebního poměru je zmiňován v § 17 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Dle § 17 odst. 1 zák. č. 361/2003 Sb., služební poměr se zakládá rozhodnutím služebního funkcionáře příslušného bezpečnostního sboru. Rozhodnutí o přijetí do služebního poměru obsahuje výrok o

- a) dni vzniku služebního poměru,*
- b) dni nástupu k výkonu služby,*
- c) druhu služebního poměru,*
- d) době trvání služebního poměru,*
- e) jmenování do služební hodnosti,*
- f) ustanovení na služební místo,*
- g) místě služebního působiště,*

²⁷ GOOGLE. Policie České republiky. [online] Dostupné z WWW <https://cse.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aa&ctlccxurg&q=bro%C5%BEura+s+platy&ok.x=15&ok.y=12>.

h) složkách služebního příjmu a

i) zkušební době.

Do služebního poměru může být přijat pouze občan České republiky, který splňuje kritéria uvedené viz. 5.1 Přijímací řízení k Policii České republiky

7.4 Zánik služebního poměru

Zánik služebního poměru je popsán v § 41 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Služební poměr příslušníka bezpečnostních sborů může být ukončen hned několika způsoby, zrušením ve zkušební době, uplynutím doby určité, propuštěním, úmrtím nebo prohlášením za mrtvého, dnem 31. prosince kalendářního roku, v němž příslušník dovršil věku 65 let. Skončení služebního poměru propuštěním je blíže popsáno v § 42 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

8 Výcvik příslušníků Policie České republiky

Výcvik příslušníků Policie České republiky, je jednou z nejdůležitějších prvků služební přípravy, kterou policisté procházejí po celou dobu výkonu služby. Pro výcvik policistů jsou speciálně vyškoleni a proškoleni lidé, kteří mají za úkol předat své schopnosti a zkušenosti právě příslušníkům Policie České republiky, a co nejlépe je připravit na výkon služby a hrozící nebezpečí. Policisté zařazení na všech kmenových útvarech procházejí téměř stejným výcvikem. Každý policista musí být proškolen v rámci použití zbraně, manipulace s ní a oprávněním, kdy zbraň lze zákonně použít. Této kapitole se budu věnovat ve své bakalářské práci později. Dále je každý policista proškolen v rámci použití donucovacích prostředků a prostředků využívající ve výkonu služby.

8.1 Úkony (zákroky) proti osobám pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

Zájem o ochranu zdraví před škodlivými účinky návykových látek byl právně zakotven v zák. č. 379/2005 Sb., o ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, který nahradil zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, rovněž v zákoně 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, který upravuje zacházení

s návykovými látkami, jejich vývoz a dovoz, pěstování máku, konopí a koky. Podmínky pro výrobu, úpravu, skladování, evidenci a oběh lihovin jsou zakotveny v zák. č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, a o zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Dále se této problematice věnuje zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, který mimo jiné vymezuje pojem návyková látka, dále zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Průzkumy, které byly doposud provedeny ukazují problém nadměrného požívání alkoholických nápojů nebo návykové látky, a to i osobami mladších 15 let. Věková hranice uživatelů požívajících alkoholické nápoje nebo návykové látky neustále klesá.

Velmi časté jsou zákroky ze strany policistů proti podnapilým osobám. Podnapilé osoby jsou jedním z nejčastějších narušitelů veřejného pořádku. Policisté nezakročují proti podnapilým osobám, avšak proti osobám, které svým jednáním ohrožují svoji bezpečnost, bezpečnost jiných osob nebo majetek. Při zákroku proti těmto osobám je nutné si uvědomit, že většina podnapilých nebo ovlivněných se chová naprosto jinak než osoby, které nejsou pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky, proto je velmi těžké průběh jejich jednání předvídat. Zákrok nebo úkon proti osobě podnapilé nebo ovlivněné je třeba provést rozhodně, rychle a nekompromisně, kdy při volbě taktiky zákroku je nutné postupovat obezřetně, zachovávat bdělost a ostražitost. Jsou-li dány podmínky a oprávnění k použití donucovacích prostředků je možné je proti takovým osobám použít. Policista však musí brát zřetel, že reakce podnapilé osoby jsou zpravidla jiné než u osoby střízlivé a reakce na použití donucovacích prostředků mohou být opožděné. Práh bolestivosti u těchto osob je ve většině případů značně snížen a policista musí být připraven adekvátně reagovat. U osoby, jež se požitím alkoholického nápoje přivedla do stavu vzbuzující veřejné pohoršení nebo do stavu, kdy ohrožuje sebe, okolí nebo majetek, zajistí policista převoz osoby do protialkoholní záchytné stanice (PZS). Při převozu policista využije služební vozidlo. Vozidlo zdravotnické záchranné služby se využije jen v případě, že u osoby došlo k újmě na zdraví a je nutný převoz do zdravotnického zařízení. O délce pobytu a přijetí osoby do PZS rozhoduje lékař na základě stavu podnapilé osoby. Policista o celé situaci sepíše úřední záznam. Při podezření na ovlivnění alkoholem provede policista dechovou zkoušku ověřeným analyzátozem dechu. Pokud policista nabyde podezření, že je osoba ovlivněna návykovou látkou, vyzve osobu dle zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky nebo dle zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně

zdraví před škodlivými účinky návykových látek, k podrobení se orientačnímu vyšetření testovací sadou DrügWipe, kdy je možné test provést ze slin nebo z potu osoby. S tímto orientačním vyšetřením je v případě pozitivního výsledku nutné provést odborné lékařské vyšetření spojeného s odběrem biologického materiálu.²⁸

Policista je oprávněn vyzvat řidiče ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, a to dle § 124 odst. 10 písm. f), g) zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.²⁹ Pokud řidič řídí vozidlo pod vlivem návykové látky dopouští se tím trestného činu dle § 274 Ohrožení pod vlivem návykové látky dle zák. č. 40/2009 Sb., kdy dle § 274 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb., bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.³⁰ Trestný čin je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. Znaky trestného činu se rozumí protiprávnost, věk a příčetnost.³¹

8.1.1 Zásady taktického postupu

Pokud policista zakročuje proti podnapilé osobě nebo osobě, jež je ovlivněna návykovou látkou, snaží se ji co nejdříve odvést z veřejně přístupného a frekventovaného místa. Policista se snaží osobu uklidnit a nevyhrocovat situaci. Pokud je podnapilá osoba nebo osoba pod vlivem návykové látky agresivní, tak s ní policista jedná rychle, důrazně a energicky. V případě oprávnění k použití donucovacích prostředků lze tyto prostředky proti podnapilé osobě nebo osobě pod vlivem návykové látky použít. Policista by při zákroku proti takovým osobám měl mít na paměti zásadu bdělosti a ostražitosti. Jestliže se bude jednat o osobu pod vlivem návykové látky, která návykové látky užívá pravidelně, měl by být policista ostražitý hlavně v rámci své bezpečnosti a použít výstroj a osobní pomůcky, aby zamezil k přenesení nakažlivé nemoci nebo k potřísnění odhaleného těla policisty krví uživatele. Při zákroku v barech nebo restauracích nebo na

²⁸ ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In *Sbírka zákonů, Česká republika. 2017, částka 21, str. 678. Dostupné z WWW [Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](http://www.sbirka.zakonu.cz).*

²⁹ *Policejní Prezidium České republiky, Zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, Praha 2017, str. 121.*

³⁰ *Jelínek Jiří a kolektiv, Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou, Praha Leges 2013, str 371.*

³¹ *Jiří Jelínek a kolektiv, Trestní právo hmotné, obecná část a zvláštní část, Praha: Leges, 2019, str.135.*

místech veřejně přístupných s větším počtem osob si policista musí uvědomit, že z osob zdánlivě nezúčastněných se mohou stát osoby zúčastněné, které se do celé situace zapojí nebo v lepším případě budou situaci neustále sledovat a vyhodnocovat na místě samém.³² Policista je oprávněn provést prohlídku osoby dle § 35 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, osobní svoboda osoby, proti níž směřuje zákrok nebo proti ní směřuje jiný úkon, může být omezena, pokud hrozí nebezpečí, že osoba bude klást odpor, a je podezření, že má u sebe zbraň. Pokud policista bude provádět prohlídku osoby, je nutné dbát zvýšené opatrnosti a důkladně prohlednout skrýše v oděvu, které má osoba na sobě a kde by mohla být ukryta droga nebo prostředky k aplikaci.

Policista je oprávněn podnapilou osobu umístit do policejní cely v případě, kdy jsou dány důvody dle § 28 až § 33 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Umístění takovéto osoby do policejní cely lze za podmínky, že lékař po provedeném vyšetření neshledá důvody pro její umístění na protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanici nebo v jiném zdravotnickém zařízení nebo po provedeném ošetření již nebude podle stanoviska lékaře důvod pro její umístění do protialkoholní a protitoxikomanické záchytné stanice nebo jiného zdravotnického zařízení. V případě zákroku nebo úkonu proti osobám, které jsou pod vlivem návykové látky nebo v podnapilém stavu, je policista oprávněn omezit osobní svobodu osoby dle § 26 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, kdy bude osoba nejpravděpodobněji zajištěna podle písmene a) když bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob, majetek anebo že bude pokračovat v protiprávním jednání. Při zajištění osoby pod vlivem návykové látky je třeba počítat s tím, že u osoby mohou nastat abstinenční příznaky a závislost.³³ V tomto případě je třeba rozlišit případnou závislost a abstinenční příznaky s poškozením zdraví osoby. Ve světě existují případy, kdy osádky vozidel zdravotnické záchranné služby nebo rychlé záchranné služby odmítli převoz pacienta s důvodem, že se jedná o prostou opilost, která není důvodem hospitalizace ve zdravotnickém zařízení. Policista nemůže převoz takovéto osoby nařídít, avšak může lékaře upozornit na stav pacienta a právní důsledky takového jednání včetně možné právní odpovědnosti.³⁴

³² Černý Pavel, *Taktická příprava, Ministerstvo vnitra odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání, Metodika použití pout a vybraných donucovacích prostředků, Praha 1998*

³³ ČESKO. Zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ARMEX PUBLISHING, s. r. o., 2017 Praha, str. 18 – 22.

³⁴ Černý Pavel, *Taktická příprava, Ministerstvo vnitra odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání, Metodika použití pout a vybraných donucovacích prostředků, Praha 1998.*

9 Použití donucovacích prostředků

Použití donucovacích prostředků je zakotveno v § 52 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Obecné ustanovení o použití donucovacích prostředků je zakotveno v § 51 zák. č. 273/2008 Sb., kde je stanoveno, že policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen. Donucovací prostředky nelze použít bez jakéhokoliv zákonného důvodu, policista musí být vždy oprávněn donucovacích prostředků užit.

Donucovacími prostředky dle § 52 zák. č. 273/2008 Sb. jsou:

- a) *hmaty, chvaty, údery a kopy,*
- b) *slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,*
- c) *obušek a jiný úderný prostředek,*
- d) *vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,*
- e) *vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,*
- f) *zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,*
- g) *vytlačování vozidlem,*
- h) *vytlačování štítem,*
- i) *vytlačování koněm,*
- j) *služební pes,*
- k) *vodní stříkač,*
- l) *zásahová výbuška,*
- m) *úder střelnou zbraní,*
- n) *hrozba namířenou střelnou zbraní,*
- o) *varovný výstřel,*
- p) *pouta,*
- q) *prostředek k zamezení prostorové orientace.*

Dle § 53 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, je policista oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně osoby své, jiné osoby nebo k ochraně veřejného pořádku. Před použitím donucovacího prostředků je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu

vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu. Policista při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě, proti které zakročuje újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

Policista je oprávněn použít donucovací prostředek, který

- a) Umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a
- b) Je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje.

9.1.1 Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

Dle § 55 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., je policista oprávněn použít prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

- a) *k zastavení vozidla, jehož řidič přes výzvu k zastavení vozidla podle jiného právního předpisu zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů vozidlo nezastaví nebo*
- b) *k zabránění odjezdu vozidla v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se osoba pokusí vozidlo použít k útěku.*

Při použití prostředku k násilnému zastavení vozidla, dbá policista, aby nedošlo k ohrožení života nebo zdraví jí nebo jiné osoby, proti, které zákrok směřuje, byly ohroženy jen v nezbytné míře.

9.1.2 Použití zbraně

Dle § 56 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky je policista oprávněn použít zbraň

- a) *v nutné obraně nebo v krajní nouzi,*
- b) *jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,*
- c) *aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,*
- d) *nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,*
- e) *aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,*
- f) *nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví,*

g) *jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby, nebo*

h) *ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.*

Dále je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména neohrozit život jiných osoba co nejvíce chránit život osoby proti, které zakročuje.

Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně dle § 57 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky jsou po použití donucovacího prostředku nebo po použití zbraně ihned nebo jakmile to situace dovolí poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření a učinit neodkladné úkony nebo jiná opatření, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně. Policista je rovněž povinen bezodkladně o zákroku, při kterém bylo použito donucovacího prostředku nebo zbraně sepsat úřední záznam s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití. Při použití pout dle § 54 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky úřední záznam neseписuje.³⁵

³⁵ Jindřich Škoda, František Vavera, Šmerda Jarek. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň, Aleš Čeněk, s. r. o., 2013, str. 179-185.

10 Výzkumná část

10.1 Stanovení a cíl výzkumného šetření

V praktické části budou zobrazeny výsledky dotazníku, jenž byl rozeslán mezi 100 respondentů, mezi nimiž se nachází i příslušníci policejního sboru ČR. Poté zde bude uveden konkrétní případ zákroku proti pachateli ovlivněným návykovou látkou, který se odehrál v obci Příbram. Na závěr práce budou uvedena možná doporučení ke zlepšení v této oblasti. Cílem mého šetření bylo ověřit zda příslušníci ale i lidé z jakéhokoliv jiného zaměstnání či povolání mají zkušenost s lidmi ovlivněnými návykovou látkou s jejich chováním a reakcemi na určité situace.

Stanovení hypotéz

Hypotéza H1: Většina respondentů pracuje u Policie České republiky.

Hypotéza H2: Většina dotazovaných se setkala s osobou ovlivněnou návykovou látkou.

Hypotéza H3: Výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou je dostačující.

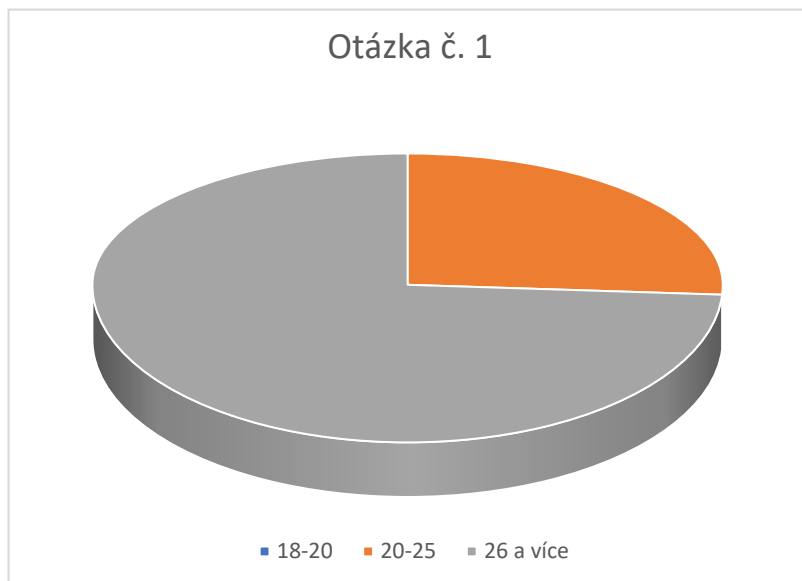
Hypotéza H4: Opatřit a sehnat návykové látky je těžké.

Hypotéza H5: Nejčastějším místem, kde lze potkat osobu ovlivněnou návykovou látkou je řidič motorového vozidla, tedy při silniční kontrole.

10.2 Výsledky výzkumu

Dotazníkové šetření bylo provedeno online formou, ve kterém bylo respondentům položeno celkem 17 otázek zaměřených na problematiku týkající se výcviku a zákroku policistů proti pachatelům ovlivněným návykovou látkou. Z celkového počtu oslovených respondentů se vrátilo vyplněných celkem 100 dotazníků. Dotazníkové šetření probíhalo anonymně. Vracené dotazníky byli částečně vyhodnoceni pomocí serveru SURVIO. Následující část bude zaměřena na rozbor a vyhodnocení výsledků.

10.2.1 Otázka č.1: Kolik Vám je let?

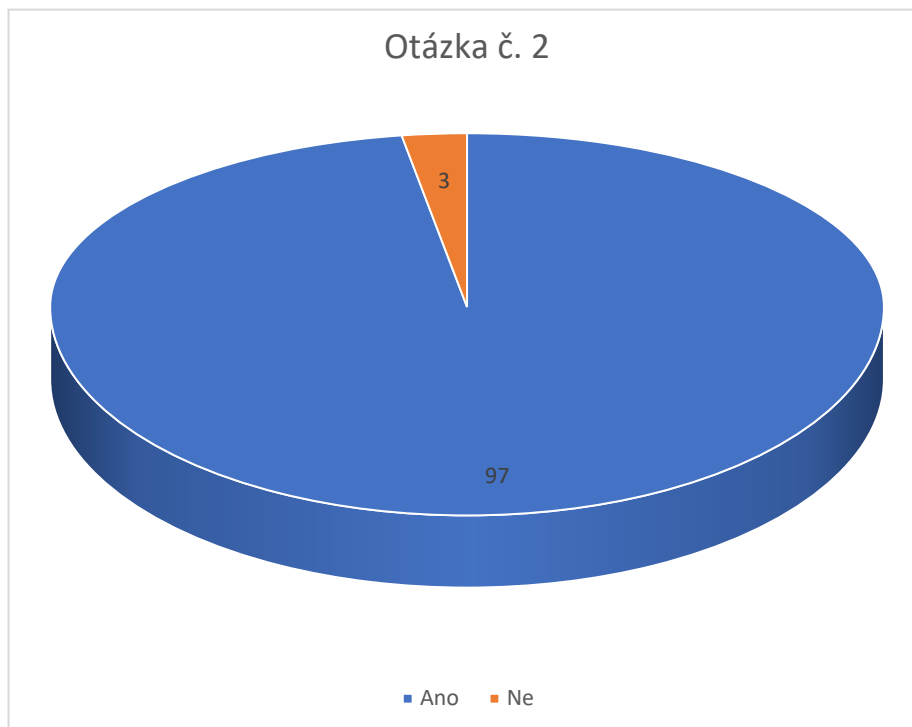

Graf č. 1: Věk respondentů

Zdroj: vlastní šetření

Tato otázka byla zaměřena na věk respondentů, kdy ze zjištěných odpovědí je patrné, že 74 respondentů je starší více jak 26 let. Zbylých 26 respondentů se pohybuje ve věkové hranice od 20 do 25 let. Do věkové kategorie 18 až 20 let nespadá žádný dotazovaný respondent.

10.2.2 Otázka č. 2. Pracujete u Policie ČR?

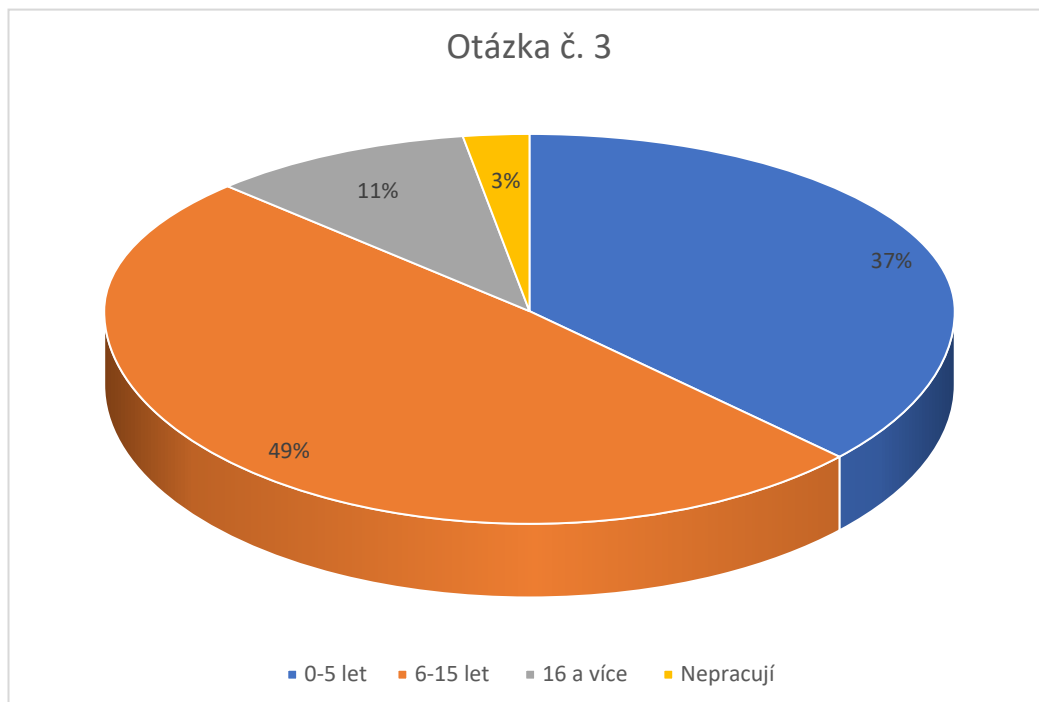

Graf č. 2: Zaměstnanost u Policie ČR mezi respondenty.

Zdroj: Vlastní zjištění

Dle výše uvedeného grafu lze říci, že **hypotéza č. 1 se potvrdila**, neboť 97 % dotazovaných pracuje u Policie České republiky. a tak můžeme předpokládat, že většina respondentů, již má zkušenosti se zákroky proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou.

10.2.3 Otázka č. 3: Pokud pracujete u policie ČR, jak dlouho?

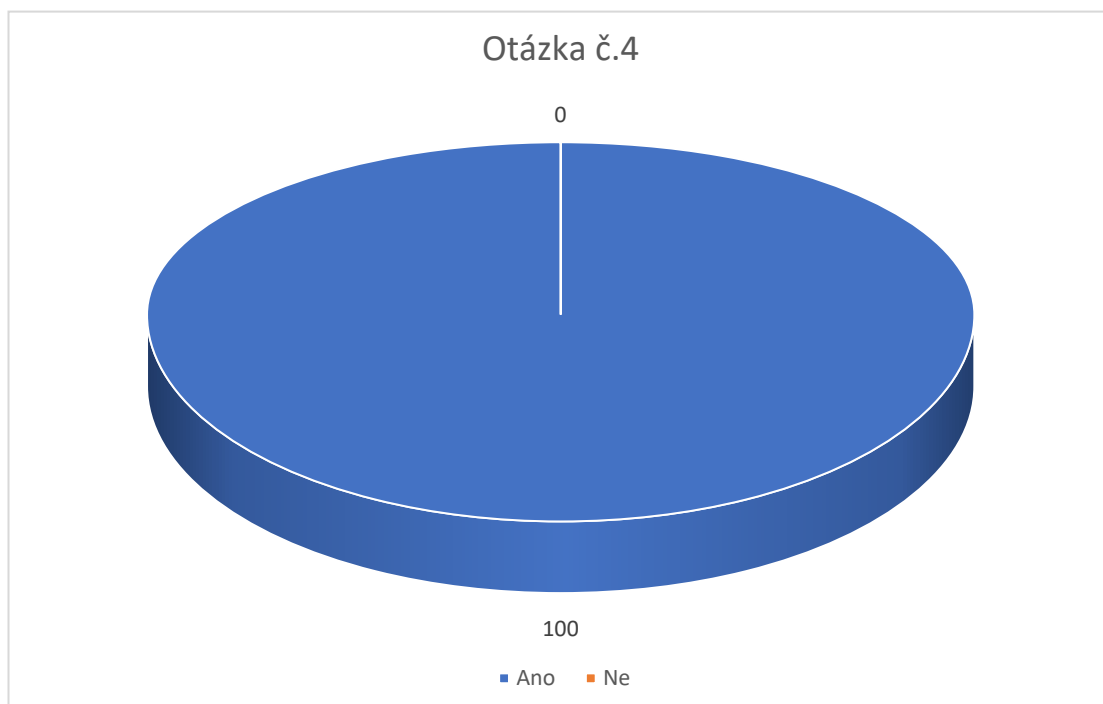

Graf č. 3 Doba pracovního poměru u Policie ČR

Zdroj: vlastní zjištění

Z výše uvedeného grafu vyplívá, že největší poměr respondentů pracuje u Policie ČR mezi 6–15 lety, kdy celkový počet těchto odpovědí tvoří 49 % z celku. Druhá nejčastější odpověď byla odpověď 0-5 let a to 37 %. Na odpověď 16 a více odpovědělo celkově 11 % respondentů a 3 % respondentů u Policie ČR vůbec nepracují.

10.2.4 Otázka č. 4. Setkali jste se s člověkem ovlivněným návykovou látkou?

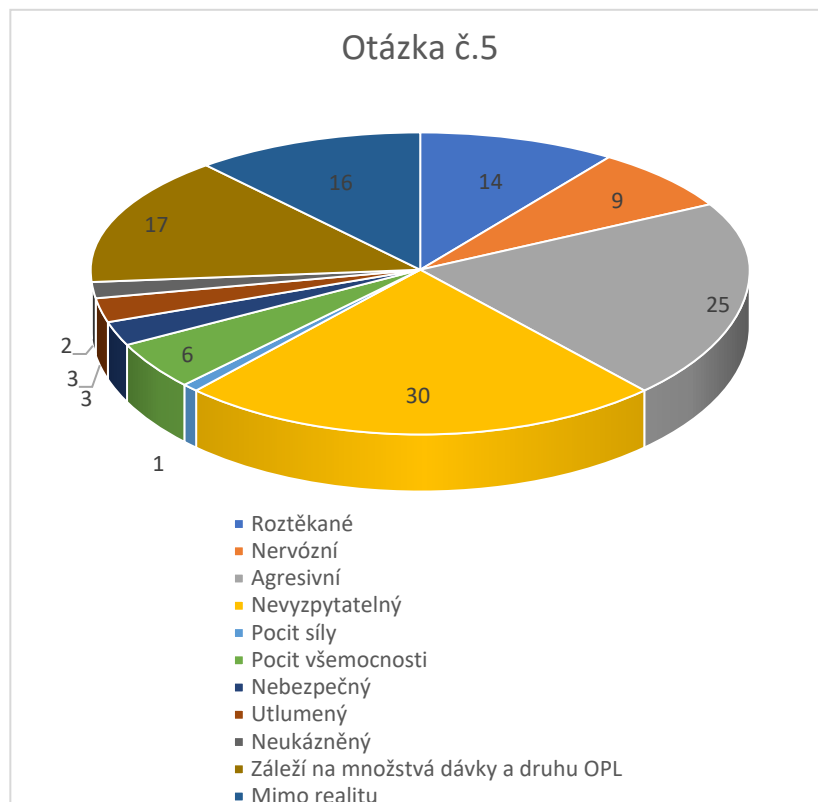

Graf č. 4 Setkání s člověkem ovlivněným návykovou látkou

Zdroj: Vlastní zjištění

Z výše uvedeného grafu lze jasně vyčíst, že všichni dotazovaní respondenti se osobně setkali s člověkem ovlivněným návykovou látkou. Zde se tedy **hypotéza č. 2 potvrdila**. Ze zjištěných odpovědí lze tedy říci, že se jedná o širokou problematiku. U policistů je samozřejmě větší možnost setkání s osobou pod vlivem návykové látky, ale myslím si, že v dnešní době se již téměř každý s takovou osobou setkal.

10.2.5 Otázka č. 5. Jak byste popsali chování člověka ovlivněným návykovou látkou?

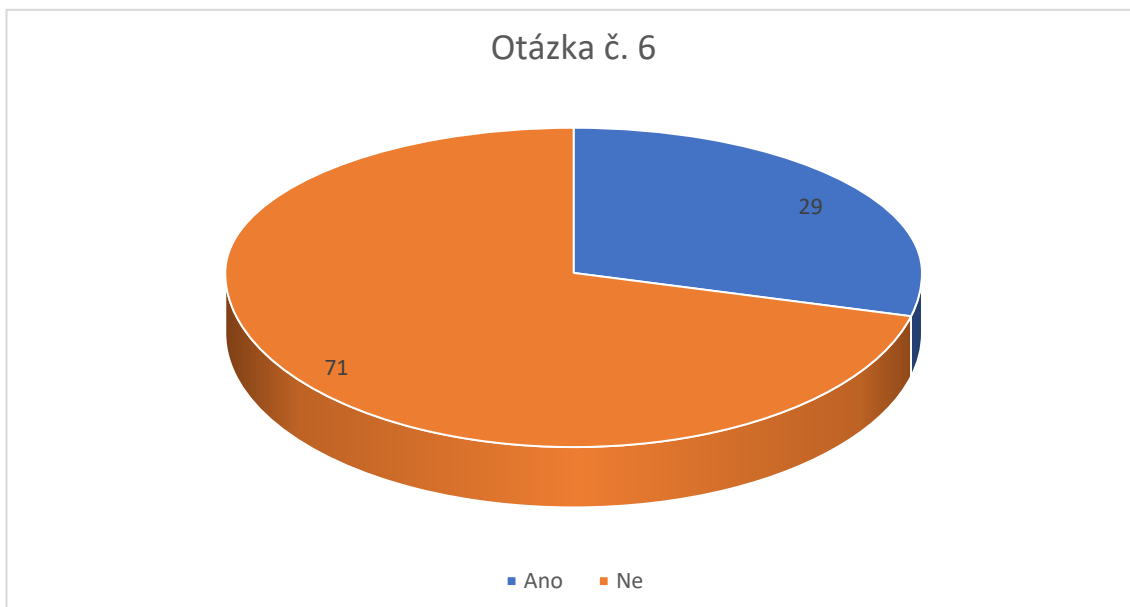

Graf č. 5. Chování člověka ovlivněným návykovou látkou

Zdroj: vlastní zjištění

Výše uvedená otázka byla položena formou otevřené odpovědi, kdy v grafu jsou uvedeny nejčastější odpovědi, které se v dotazníku vyskytovali. Nejčastější odpověď zde byla, že člověk pod vlivem návykové látky je nevyzpytatelný, dále agresivní a nebezpečný. Z těchto odpovědí vyplývá, že zákrok proti pachatelům ovlivněným návykovou látkou je velmi nebezpečný a riskantní. Policista si proto musí dávat velký pozor, aby nedošlo ke zranění jeho i pachatele.

10.2.6 Otázka č. 6. Přejde Vám dosavadní výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou jako dostačující?

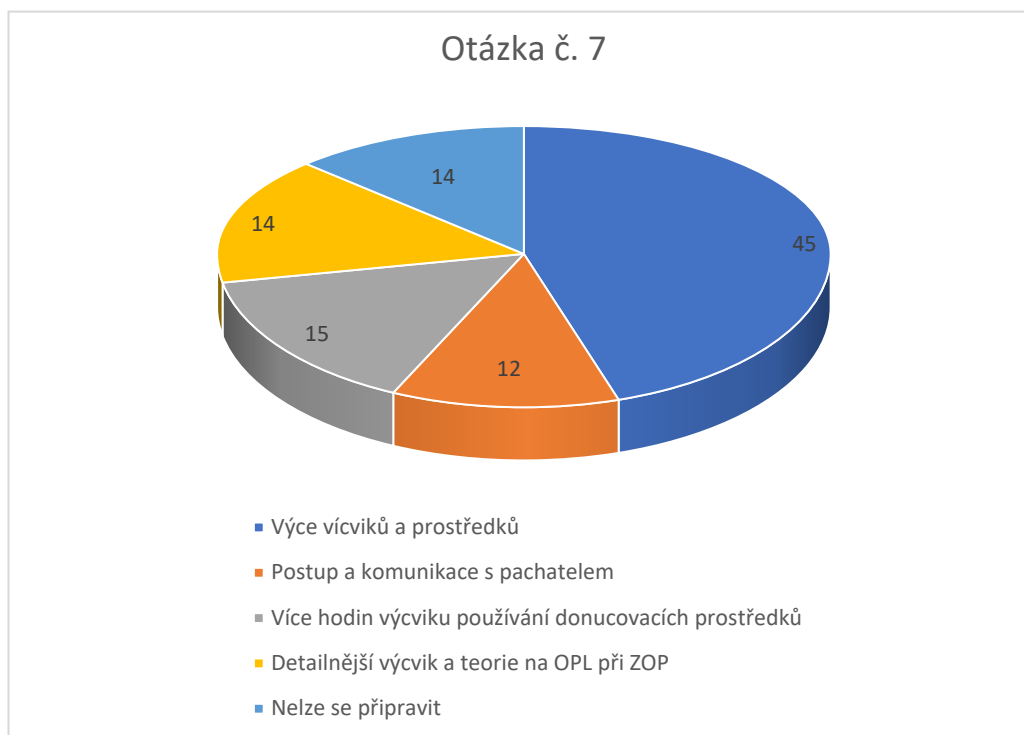

Graf č. 6. Výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou.

Zdroj: vlastní zjištění

Z výše uvedeného grafu je patrné, že 71 respondentů myslí to, že dosavadní výcvik policistů není dostačující na zákrok proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou. Tímto lze říci, že **hypotéza č. 3 se nepotvrdila**. Zákrok proti takovým pachatelům bývá často velmi nebezpečný a policista si musí dávat velký pozor na jednání a chování takového pachatele.

10.2.7 Otázka č. 7. Pokud byla vaše odpověď ne, co byste změnili?

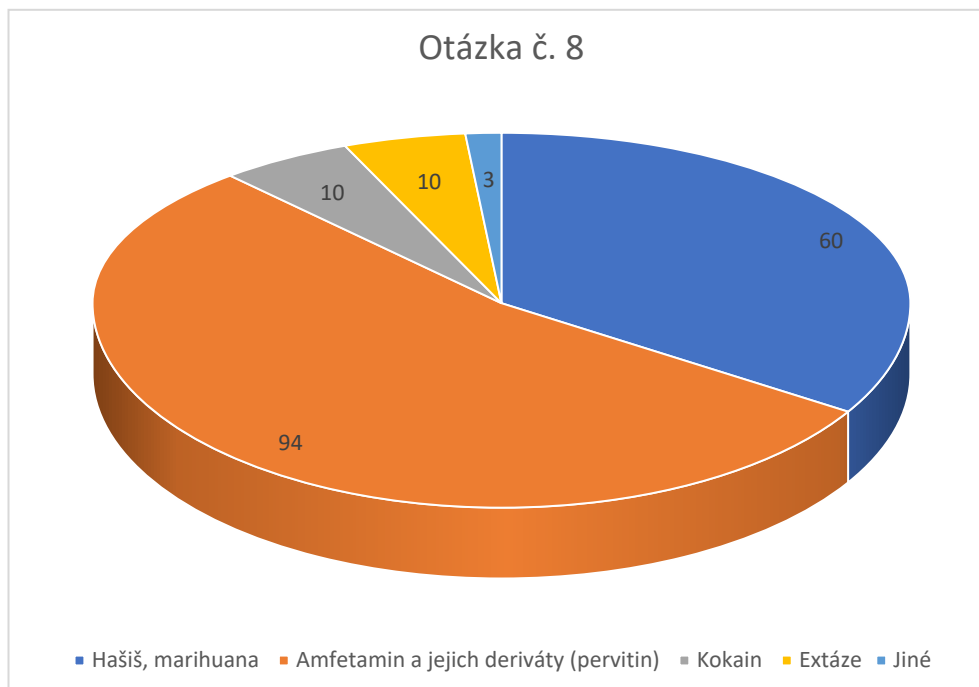

Graf č. 7 Změna pro lepší výcvik policistů.

Zdroj: vlastní zjištění

Výše uvedená otázka byla položena formou otevřené odpovědi, kdy jsou v uvedeném grafu zobrazeny nejčastější odpovědi respondentů. Z grafu je patrné, že největší počet odpovědí se týká zlepšení a častějších výcviků policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou a lepší prostředky (výzbroj a výstroj) policistů na podobné zákroky. V grafu je vidět i to, že určitá část respondentů zastává názor takový, že na zákrok proti takovému pachateli se nelze připravit. Druhá nejčastější odpověď byla, aby policisté měli více hodin na výcvik používání donucovacích prostředků.

10.2.8 Otázka č. 8. S jakou drogou se u osob ovlivněnými návykovou látkou setkáváte nejčastěji?

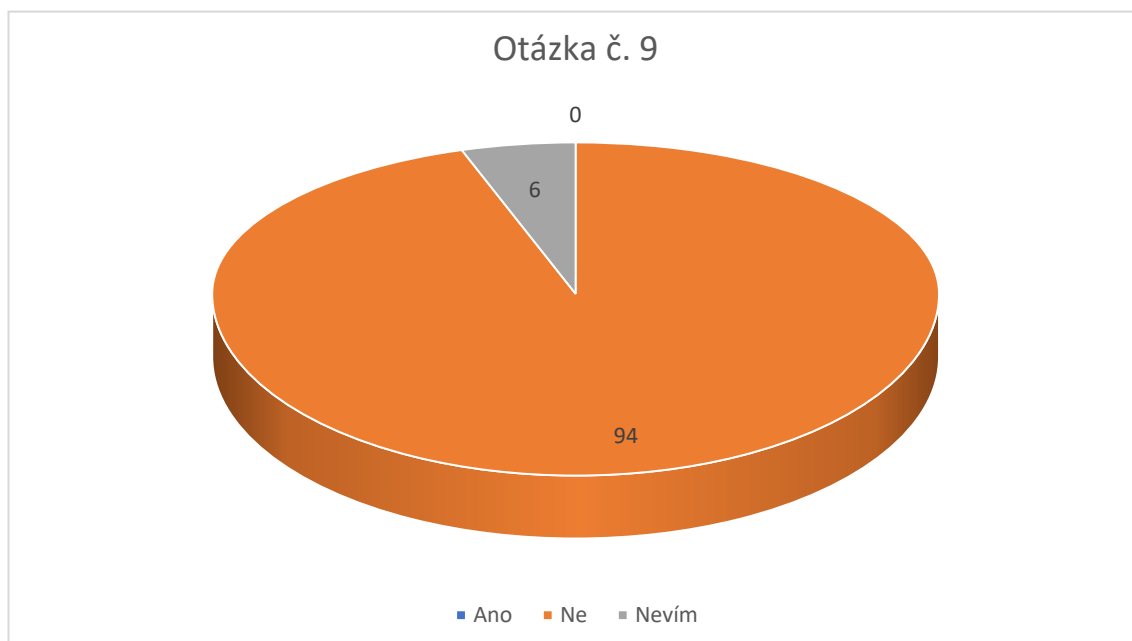

Graf č.8 Jaká droga je nejčastěji užívána

Zdroj: Vlastní zjištění

Tato otázka byla respondentům položena formou možností více odpovědi, kdy je z grafu patrné, že ze 100 respondentů jich nejvíce jako nejčastěji užívanou látku, se kterou se setkali vybrali Amfetamin a jeho deriváty (pervitin). Pervitin je v dnešní době velmi snadno dostupný a mezi uživateli návykových látek je velmi rozšířený. Druhou nejčastější viděnou návykovou látkou je hašiš a marihuana, která je rozšířena především mezi mladšími lidmi.

10.2.9 Otázka č. 9. Je podle vás těžké sehnat drogy?

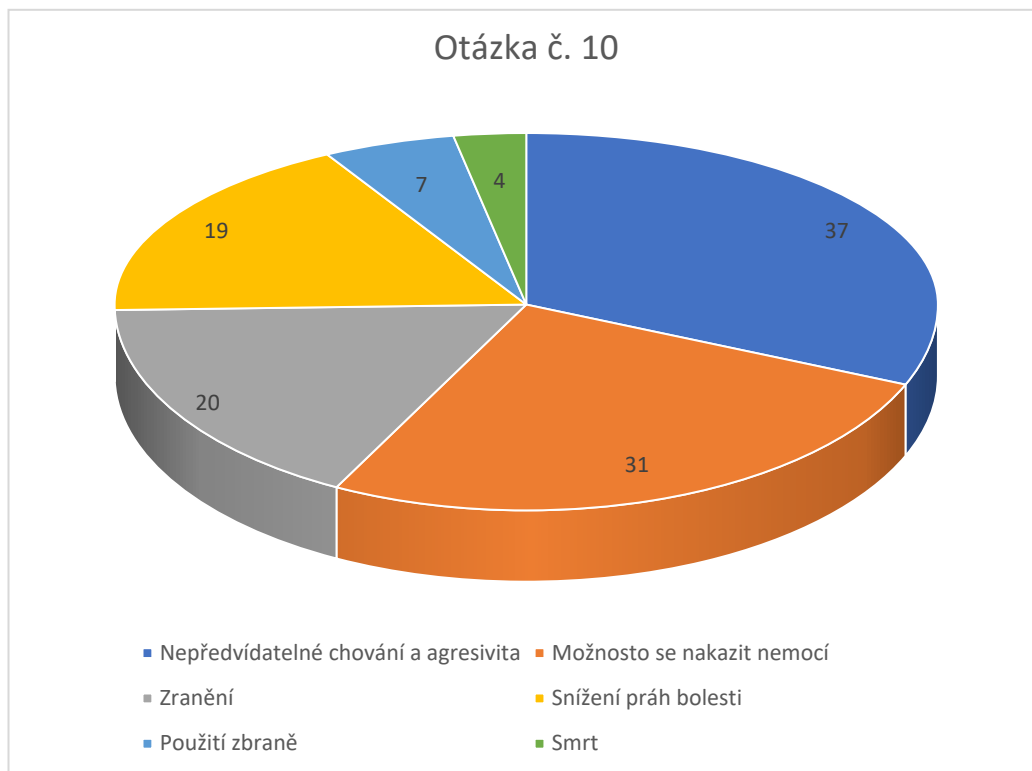

Graf č. 9 Dostupnost návykové látky

Zdroj: Vlastní zjištění

Tato otázka a její výsledek jasně ukazuje problematiku užívání návykové látky mezi obyvateli a její dostupnost. Dle výše uvedeného lze říci, že **hypotéza č. 4 se nepotvrdila**, jelikož 94 respondentů zastává názor, že sehnat v dnešní době návykovou látkou není až takový problém. Jedním z důvodů je, že návykové látky jsou v dnešní době velmi často dostupné i mladším uživatelům. Pouze 6 respondentů neví, zda je těžké se návykovou látkou opatřit.

10.2.10 Otázka č. 10. Jaké největší nebezpečí hrozí při zákroku proti pachateli ovlivněným návykovou látkou?

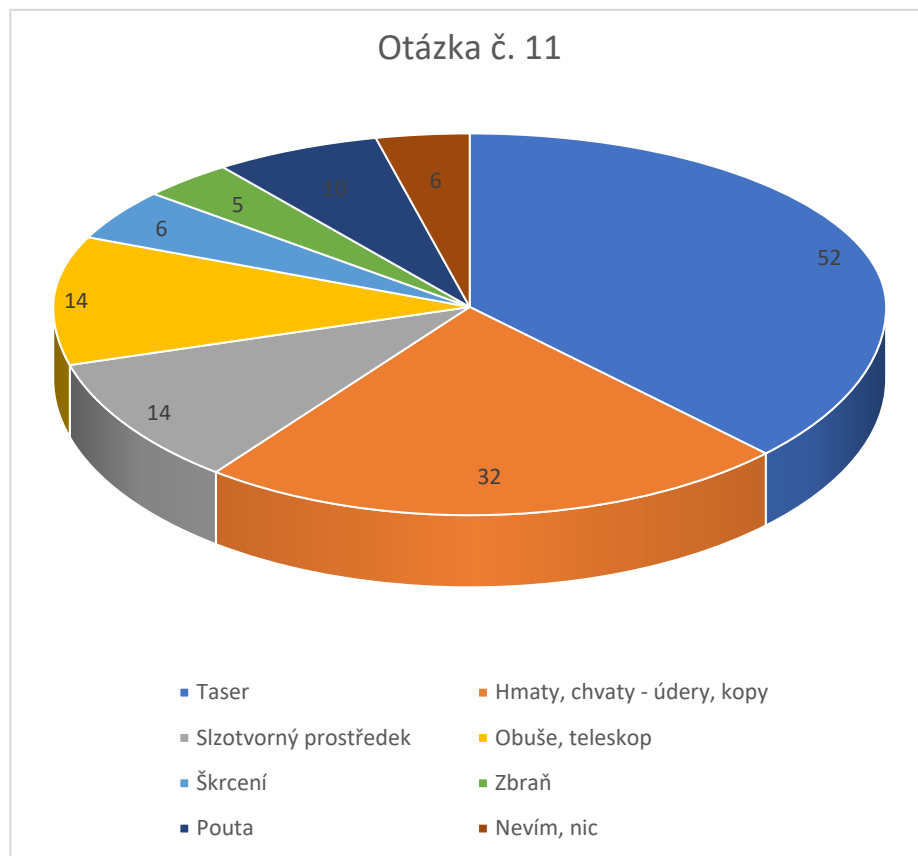

Graf č. 10 Riziko při zákroku proti pachatelům ovlivněným návykovou látkou

Zdroj: Vlastní zjištění

Z uvedených odpovědí je patrné, že zákrok proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou nese velké riziko. Mezi největší rizika dle odpovědí patří nepředvídatelné chování pachatele a jeho zvýšená agresivita. Také je zde patrné, že je velké riziko přenosu nakažlivé nemoci při probíhajícím zákroku. Malá část respondentů uvedla jako největší riziko smrt. Je zde zastáván i názor, že při zákroku je možnost zranění jak policisty, tak i pachatele.

10.2.11 Otázka č. 11. Jaký donucovací prostředek nebo jiný způsob je nejúčinnější proti pachateli ovlivněným návykovou látkou?

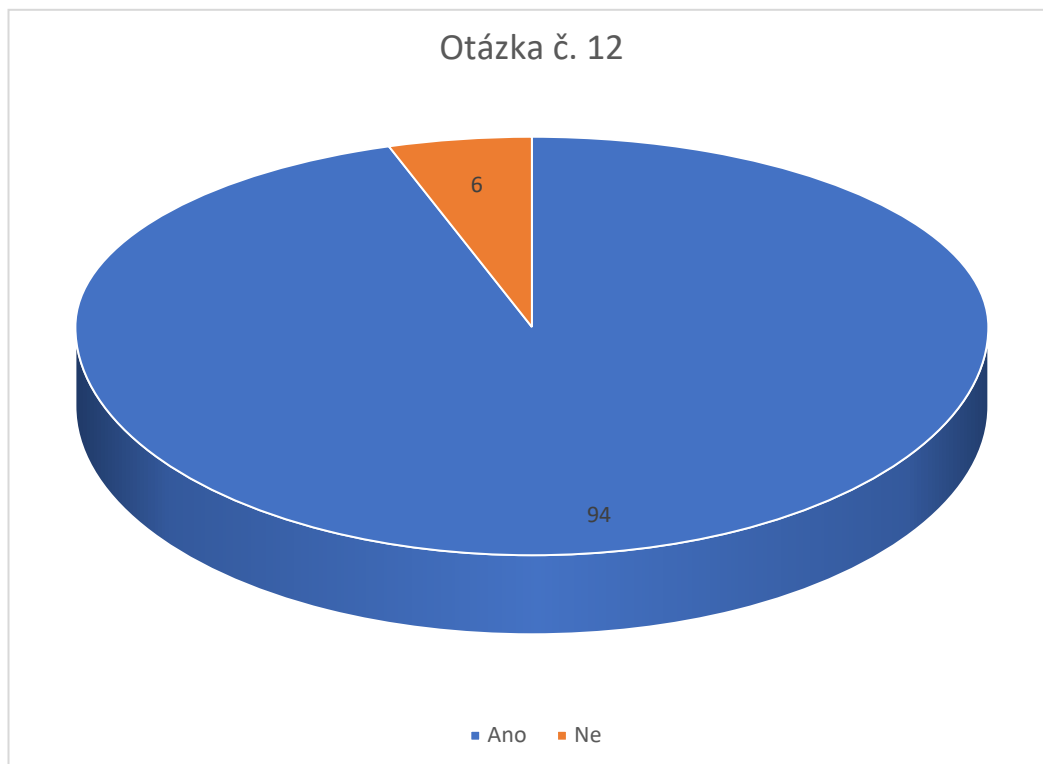

Graf č. 11. Nejúčinnější zneškodní pachatele

Zdroj: Vlastní zjištění

Tato otázka byla respondentům položena formou volné odpovědi, kdy nejčastější odpověď byla použití elektrického donucovacího prostředku (taser), který dočasně znehybní pachatele. Tento donucovací prostředek však není vždy na pachatele ovlivněnými návykovou látkou účinný. Jako další nejčastější odpověď byla použití donucovacího prostředku hmaty, chvaty – údery, kopy. Tento donucovací prostředek je dle mého názoru nejčastěji používán v podobných případech.

10.2.12 Otázka č. 12. Je u pachatele ovlivněným návykovou látkou větší riziko než u ostatních pachatelů?

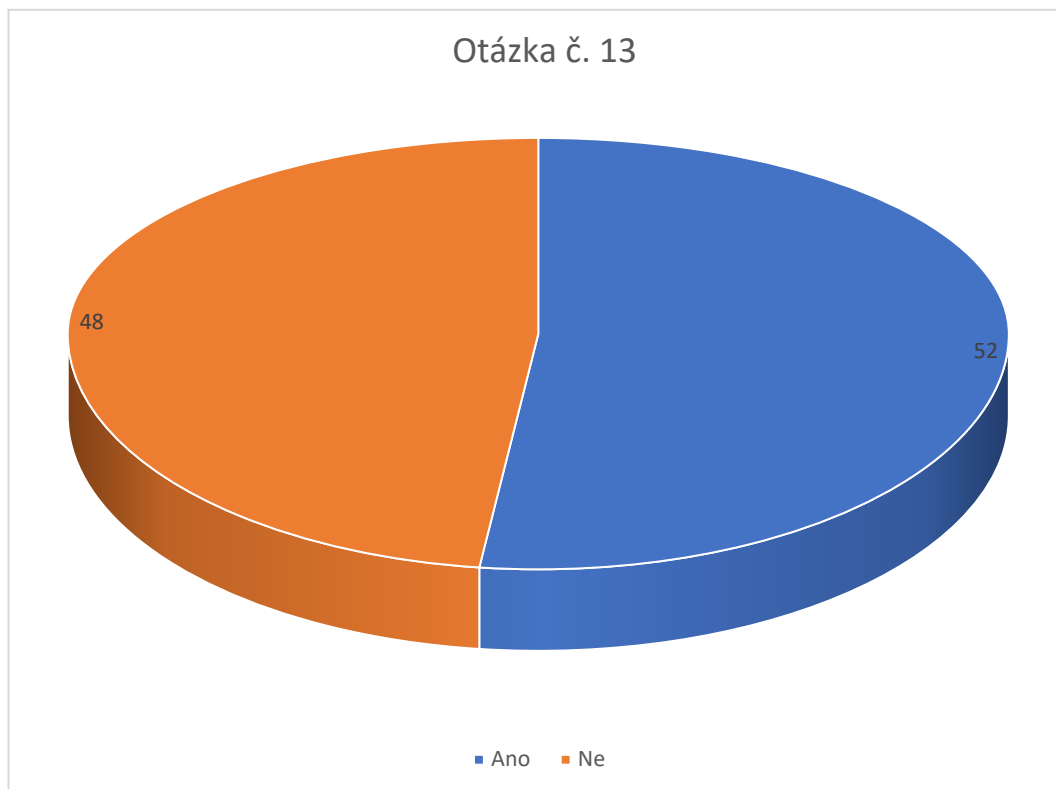

Graf č. 12 Je větší riziko u pachatele ovlivněným návykovou látkou.

Zdroj: Vlastní zjištění

Podle získaných odpovědí od respondentů je patrné, že mnohem větší riziko při následném zákroku hrozí u pachatelů ovlivněných návykovou látkou než u ostatních pachatelů. Je to zejména proto, že pachatele ovlivněných návykovou látkou, jsou nevyzpytatelný a mnohem agresivnější než ostatních pachatelé. Toto již bylo zmiňováno v otázce č. 10 a podle získaných informací to lze takto odůvodnit.

10.2.13 Otázka č. 13. Je výstroj a výzbroj policistů dostačující při zákroku proti pachatelům ovlivněným návykovou látkou?

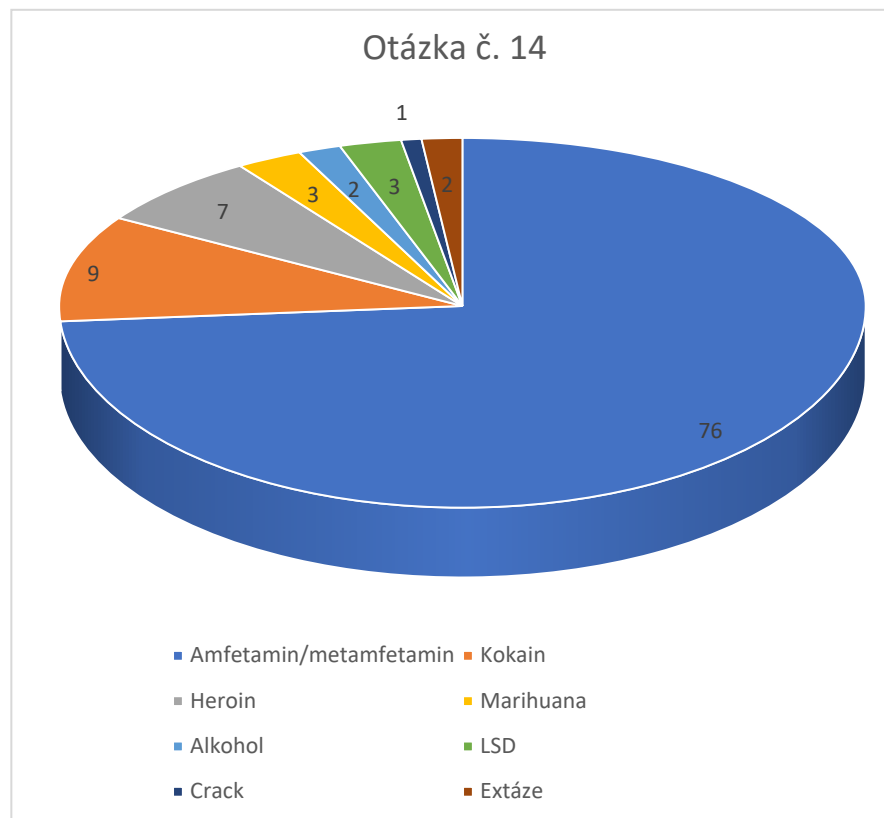

Graf č. 13 Výstroj a výzbroj policistů

Zdroj: Vlastní zjištění

Podle získaných informací na výše uvedenou otázku je patrné, že výzbroj a výstroj jde dle 52 odpovědí dostačující. Samozřejmě musíme vzít v potaz to, že každý policista může mít jinou výzbroj než ostatní. Záleží na zařazení policisty a na tom, co dostane. Spousta policistů si dokupuje výzbroj sama. Ať už kvůli kvalitě nebo kvůli tomu, že věc vůbec nenařadí.

10.2.14 Otázka č. 14. Jaká návyková látka podle Vás nejvíce negativně ovlivní chování pachatele?

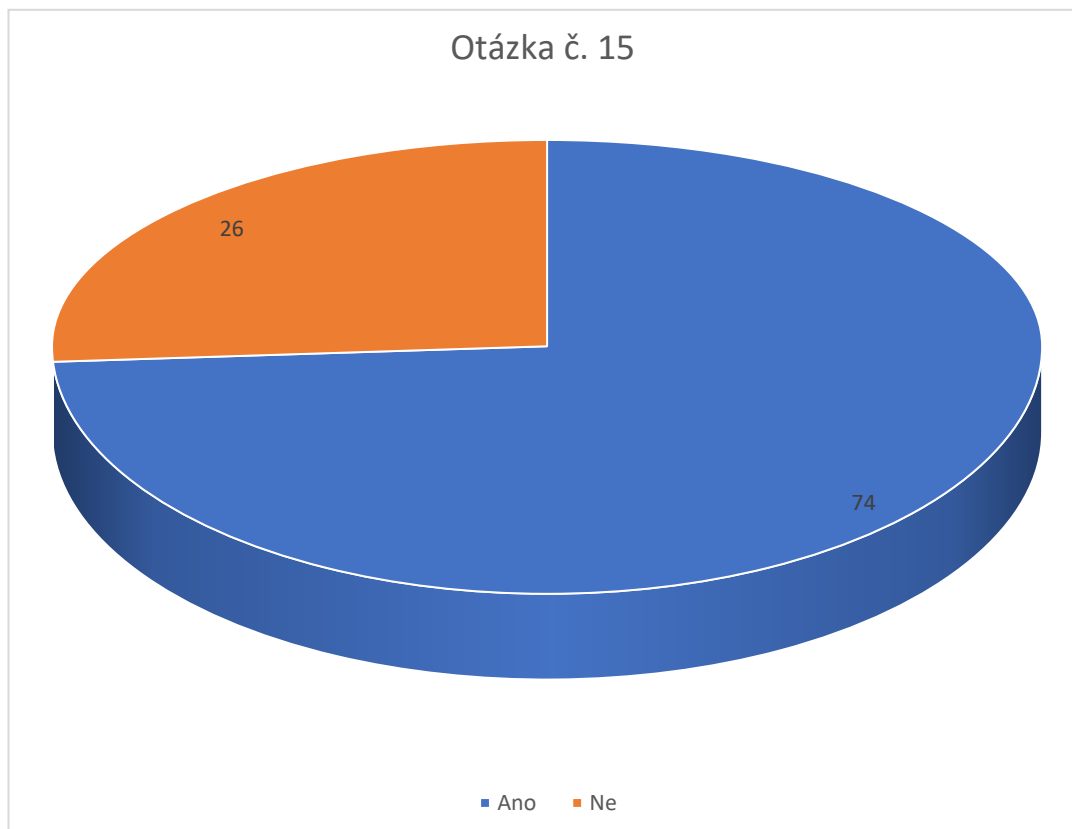

Graf č. 14 Ovlivnění chování pachatele v závislosti na druhu návykové látky.

Zdroj: Vlastní zjištění

Tato otázka byla respondentům položena formou volné odpovědi. Ve výše uvedeném grafu jsou znázorněny nejčastější odpovědi. Nejčastěji se v odpovědi respondenti zmiňovali o návykové látce Amfetamin/metamfetamin. Jako další je zde uvedena látka kokain, heroin, marihuana, alkohol, LSD, crack a extáze.

10.2.15 Otázka č. 15. Zavedli byste pravidelné výcviky, které by byly zaměřené na výcvik proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou?

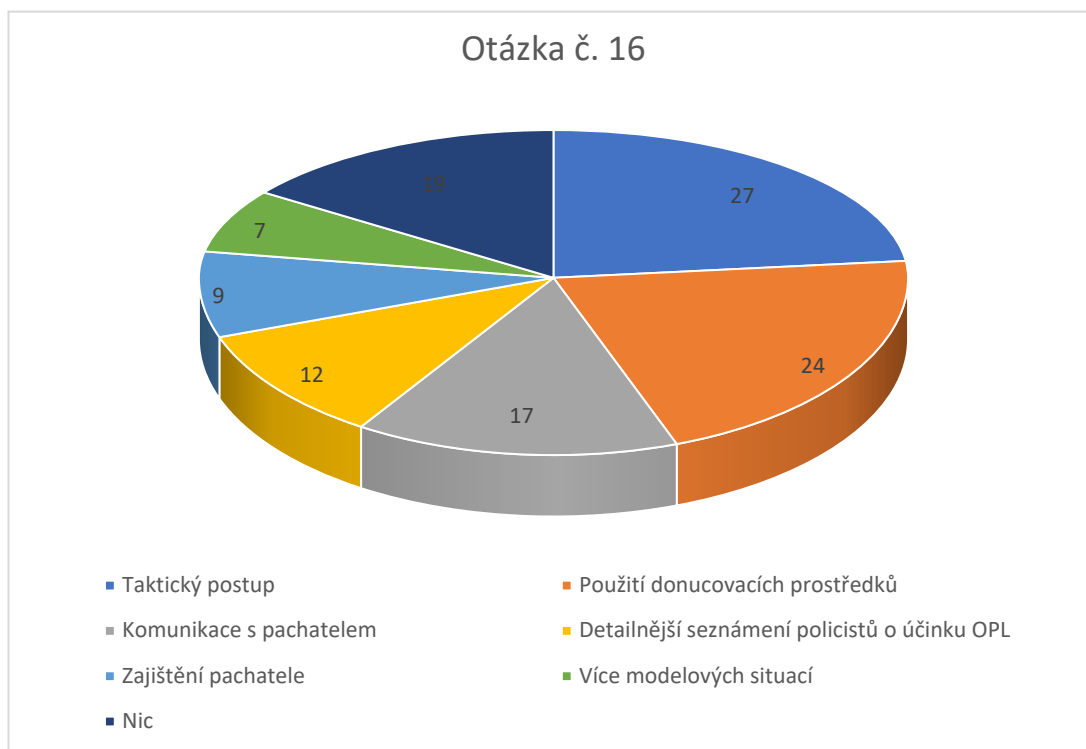

Graf č. 15 Zavedení pravidelných výcviků

Zdroj: Vlastní zjištění

Dle zjištění je patrné, že většina dotazovaných respondentů je pro to, aby byli zavedeny pravidelné výcviky, které by se zaměřili na taktiku zákroku proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou. Výcvik by se mohl zaměřit jak na taktiku, tak i na komunikaci s pachatelem.

10.2.16 Otázka č. 16. Pokud ano, na co by se měl výcvik zaměřit?

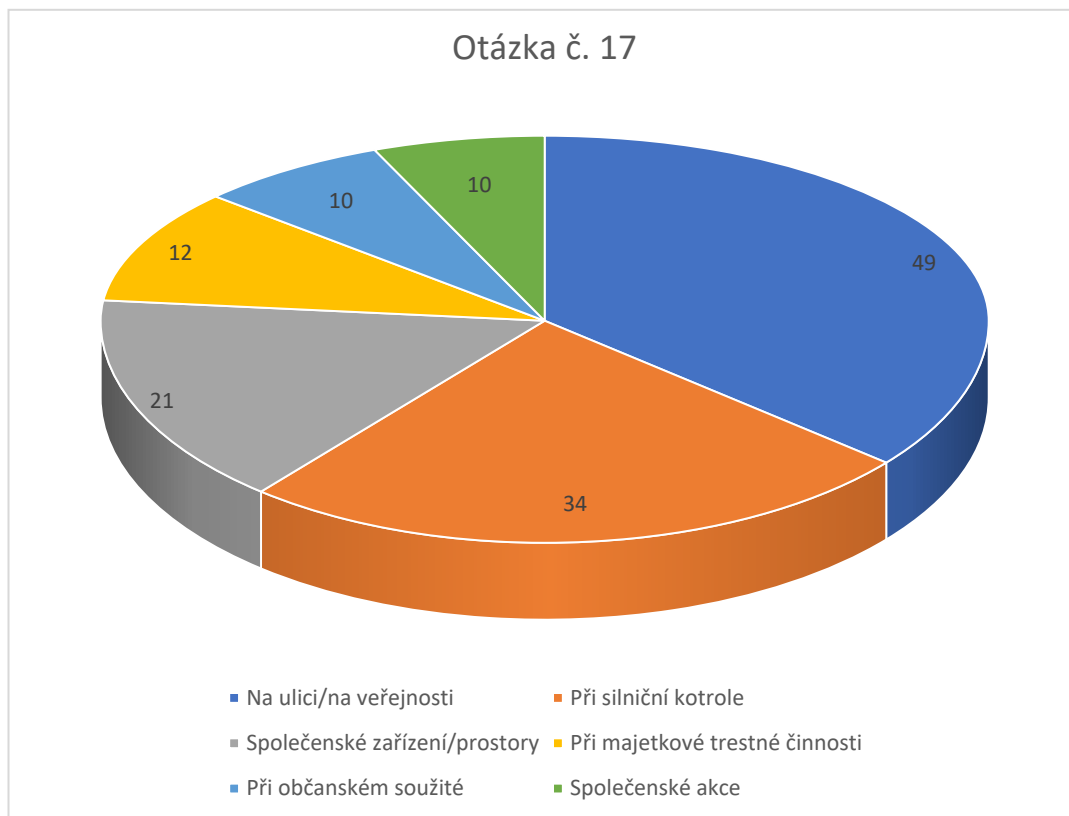

Graf č. 16 Zaměření při výcviku policistů

Zdroj: Vlastní zjištění

Podle dotazovaných respondentů by se měl výcvik zaměřit na taktický postup proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou. Dále by se výcvik měl zaměřit na použití donucovacích prostředků, komunikace s pachatelem. Určitý počet respondentů zastává názoru, že výcvik není třeba. Těchto odpovědí byli celkem 19.

10.2.17 Otázka č. 17. Kde se nejčastěji setkáváte s pachatelem ovlivněným návykovou látkou?

Graf č. 17 Nejčastější místo, kde se setkáte s pachatelem ovlivněným návykovou látkou

Zdroj: Vlastní zjištění

Tato otázka byla respondentům položena formou volné odpovědi. V grafu jsou znázorněny nejčastější odpovědi, které byli u respondentů zaznamenány. Jako nejčastější odpověď byla uvedena, že s pachatelem se nejčastěji setkáváme na ulici/na veřejnosti, tímto lze říci, že **hypotéza č. 5 se nepotvrdila**. Dále se nejčastěji setkáváme s pachateli ovlivněnými návykovou látkou při silniční kontrole, kde je uveden jako řidič. Dále se s nimi můžeme setkat ve společenském zařízení, při majetkové trestné činnosti, při občanském soužití a na společenské akci.

10.3 Závěr výzkumu

Hypotéza H1: Většina respondentů pracuje u Policie České republiky.

Z výsledků vyplynulo, že 97 ze 100 dotazovaných respondentů pracuje u Policie České republiky, čímž se hypotéza č. 1 **potvrzuje**.

Hypotéza H2: Většina dotazovaných se setkala s osobou ovlivněnou návykovou látkou.

Tato hypotéza se **potvrdila**. Z dotazovaných respondentů se všichni někdy setkali s osobou ovlivněnou návykovou látkou.

Hypotéza H3: Výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou je dostačující.

Hypotéza č. 3 se **nepotvrdila**. Z výzkumného šetření bylo zjištěno, že 71 dotazovaných se domnívá, že výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou není dostačující.

Hypotéza H4: Opatřit a sehnat návykové látky je těžké.

Z výsledku šetření vyplynulo, že 94 respondentů si myslí, že opatřit a sehnat jakékoliv návykové látky není problém. Zbýlých 6 dotazovaných neví. Hypotéza č. 4 se **nepotvrdila**.

Hypotéza H5: Nejčastějším místem, kde lze potkat osobu ovlivněnou návykovou látkou je řidič motorového vozidla, tedy při silniční kontrole.

Hypotéza č. 5 se **nepotvrdila**, jelikož nejčastěji uváděným místem, kdy lze potkat osobu ovlivněnou návykovou látkou bylo veřejné prostranství.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že největším problémem, je dostupnost návykových látek, kdy jsou v České republice návykové látky snadno dostupné. Pokud by se podařilo eliminovat jejich dostupnost na trhu, určitě by poklesli i útoky pachatelů ovlivněnými návykovou látkou proti příslušníkům Policie České republiky spojené s jejich protiprávním jednáním. Dalším hlavním problémem je nedostatečný výcvik policistů. Kdy se tento problém dá odstranit pouze za předpokladu, že Policie České republiky zavede výcvik a potřebné proškolení zaměřené na tuto problematiku. Myslím, že pokud se Policie nebude věnovat více této problematice v oblasti vzdělání a výcviku příslušníků Policie České republiky, nebudou jejich zákroky účinné a policisté budou ohroženi v rámci svého života, zdraví a bezpečnosti veřejného pořádku, jelikož každým dnem bude uživatelů návykových látek a tím spojené protiprávní jednání narůstat.

10.4 Kazuistika

Dne 25.6.2017 době okolo 01:00 hodin projížděla hlídka PČR OOP Příbram-venkov obcí Dominikální Paseky okr. Příbram, kdy bylo zjištěno, že z pozemku jednoho domu přelézají přes plot neznámé osoby. Hlídka reagovala tak, že začala zjišťovat totožnost osob a co zde dělají. Šetřením bylo zjištěno, že z pozemku uvedeného domu osoby přelézají plot z důvodu uzamčení branky na pozemek. Jedna z osob T.B. začal zakročující členy hlídky Policie ČR vulgárně urážet a snažil se vyvolat konflikt. Hlídka osobu vyzvala, aby upustil od protiprávního jednání. Osoba T.B nereagovala ani na opakované výzvy ze strany zasahujících policistů a začala na zasahující policisty házet kameny, kdy opakovaně zasáhla služební vozidlo v barevném provedení PČR, tovární značky Hyundai iX30, čímž způsobil poškození čelního skla a karoserie pravých předních dveří. Dále T.B zasáhl jednoho ze zasahujících policistů do obličejové části hlavy a způsobil mu zlomeninu nosu a drobné tržné rány v obličejí.

Dále T.B. silou kopl do otevřených pravých předních dveří služebního vozidla a způsobil tak další poškození karoserie služebního vozidla. Po použití donucovacích prostředků slzotvorného prostředku zasahující hlídkou z místa T.B. utekl. Na místo byla přivolána další hlídka, a to OHS Příbram, která v čase 01:45 hodin osobu T.B. zadržela dle ust. §76/1 tr. Řádu v 300 m vzdáleném korytě potoka. Při zadržení byla osoba agresivní a kladla aktivní odpor. Hlídka OHS Příbram byla nucena použít donucovací prostředků hmaty, chvaty, údery a kopy. Podezřelému poté byla přiložena služební pouta.

Při provádění lékařského ošetření byly u T.B. laboratorním rozbořem v Oblastní nemocnici Příbram zjištěny 2,25 promile alkoholu a pozitivní test na látku Kanabis a Amphetamin. T.B. svým jednáním způsobil škodu ve výši 20 000,-Kč., na poškození čelního skla a karoserie služebního vozidla PČR. ³⁶

³⁶ Informační systém PČR, OOP Příbram-venkov, tisková mluvčí por. Bc. Monika Schindlová, DiS.

11 Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo zjištění, jaké návykové látky nejčastěji užívají uživatelé návykových látek, jejich rozdělení a účinky na jejich uživatele. Dalším úkolem bylo zaměřit se na výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou a zda jejich výcvik je dostatečný k ochraně života a zdraví své nebo jiné osoby nebo majetku, dále zda jsou dostatečně proškoleni.

V teoretické části své bakalářské práce jsem na základě zákonů, závazných pokynů a ostatní dostupné literatury a zdrojů rozebral a vysvětlil pojem návykové látky, objasnil jejich rozdělení a účinky na člověka. Z dostupných zdrojů jsem se snažil vypracovat co nejsrozumitelnější a nejpochoptelnější text, abych čtenáře zasvětil do problematiky návykových látek a jejich uživatelů. Vzhledem k tomu, že má bakalářská práce se nezabývá jen návykovými látkami, jsem byl nucen jednotlivé návykové látky popsat co nejstručněji a vybrat výňatky jež mě samotnému přišli zajímavé a někdy i pozoruhodné. V dalších kapitolách bakalářské práce se zabývám samotným přijímacím řízením k Policii České republiky, abych čtenáři podal alespoň základní přehled o tom, jak přijímací řízení k Policii České republiky probíhá, a co uchazeč musí podstoupit. S přijímacím řízením se dále věnuji Základní odborné přípravě, kterou absolvuje každý nově přijatý příslušník Policie České republiky. V samotné poslední kapitole teoretické části se zabývám pachateli ovlivněnými návykovými látkami a zákroky policistů proti nim, kdy zmiňuji oprávnění policistů, dále možné následky, při zákroku policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou a v neposlední řadě postih, který pachateli hrozí za případné protiprávní jednání.

V praktické části mé bakalářské práce se nachází dotazník, kdy jsem se dotazoval 100 respondentů z nichž 97 byli příslušníci policejního sboru. V dotazníkovém šetření jsem pokládal různé otázky, které mi dopomohly k uskutečnění závěru a cíle mé bakalářské práce. Respondentů jsem se v dotazníkovém šetření ptal, zda se setkali s osobou ovlivněnou návykovou látkou, a 100 % dotazovaných se s takovou osobou setkalo. Dále jsem zjišťoval, jak respondenti vnímali chování takového člověka a zda považují výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou za dostatečný, kdy 71 % odpovědělo, že je výcvik nedostatečný.

Vyhodnocením praktické části bakalářské práce je zřejmé, že výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou je nedostatečný. Výcvik, který by byl přímo zaměřen na tuto problematiku se u Policie České republiky neprovádí a policisté ve výkonu služby musí pracovat se svými znalostmi ze svého osobního života. Jednou z možností, jak této problematice ulevit, je zařadit do výcvikových center Policie České republiky i výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou. Dále v rámci bezpečnosti příslušníků PČR, tak i uživatelů návykových látek seznámit a proškolit policisty s abstinenčními příznaky jednotlivých návykových látek, jejich účinky a informovat je o možných účincích při pravidelném užívání návykových látek. Pokud zhodnotíme výstroj a výzbroj příslušníků Policie České republiky proti pachatelům ovlivněnými návykovými látkami, dala by se tato problematika hodnotit kladně. Policisté jsou v rámci Základní odborné přípravy proškoleni a vycvičeni na použití donucovacích prostředků, které by měly být účinné i proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou. Z mého hlediska a osobního dotazování si myslím, že každý nově příchozí policista musí k výcviku přistupovat zodpovědně. Jako poslední zde uvádím příklad, který popisuje zákrok hlídky PČR, která zakročovala proti pachateli ovlivněným návykovou látkou, a jak celý zákrok probíhal. Ze zjištěných skutečností je zřejmé, že zákrok proti takovému pachateli je vždy velmi nebezpečný, neboť zasahující policisté nikdy nevědí, jak pachatel reaguje. Hlídka vždy musí dbát nejvyšší opatrnosti a proti pachateli ovlivněným návykovou látkou musí být vždy ostražití a jednat rychle.

Jako samotný příslušník Policie České republiky, sloužící na obvodním oddělení musím sám za sebe říci, že jakýkoliv výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou je nedostatečný. Jako řešení bych navrhl, aby Policie České republiky, začala proškolovat a cvičit příslušníky jakýchkoliv útvarů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou a nemuseli tak čerpat ze svých informací a ze svých zkušeností, které načerpali během života. Tento výcvik a proškolení by bylo veliký přínosem v zákrocích proti takovýmto osobám a policisté by nasbírali i zkušenosti a vědomosti, které by mohli použít v přímém výkonu služby.

Bakalářská práce na toto téma, mě velmi zaujala a byla mi velkým přínosem co se týče znalostí a vědomostí. Dozvěděl jsem se spoustu nových věcí, co se týče účinků návykových látek na jedince a rozšířil tak své znalosti, které mohu i já nyní aplikovat v přímém výkonu služby. Celou bakalářskou práci jsem obohatil o grafy v praktické části,

kdy jsem se rozhodl práci psát v jednoduchém a výstižném stylu.

Závěrem bych chtěl poděkovat za cenné rady, připomínky a odbornou i metodickou pomoc panu Mgr. Milanu Kocíkovi, MBA.

12 Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. Gřivna T, Scheinost M., Zoubková I., a kolektiv: Kriminologie. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2014, 536 s., ISBN 978-80-7478-614-3.
2. Doležal, X. J., Jak se berou drogy, Praha FORMÁT 1998, 174 s., ISBN 80-86155-11-0.
3. Kamil Kalina a kolektiv, Drogy a drogové závislosti - Mezioborový přístup, Úřad vlády České republiky 2003, 319 s., ISBN 80-86734-05-6.
4. Karel Nešpor, Návykové chování a závislost, Portál, s. r. o., Praha, 2000, 152 s., ISBN 80-7178-432-X.
5. Petr Tomek, Zdeněk Fiala, Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníka bezpečnostních sborů s komentářem, poznámkami a judikaturou, 3. vydání. Praha: ANAG spol. s.r.o., 2019, 856 s., ISBN 978-80-7554-234-2.
6. Jindřich Škoda, František Vavera, Šmerda Radek. Zákon o policii s komentářem. Plzeň, Aleš Čeněk, s. r. o., 2013, 479 s., ISBN 978-80-7380-447-3.
7. Jelínek Jiří a kolektiv, Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou, Praha Leges 2013, 1216 s., ISBN 978-80-87576-69-4.
8. Jiří Jelínek a kolektiv, Trestní právo hmotné, obecná část a zvláštní část, Praha: Leges, 2019, 1000 s., ISBN 948-80-7502-380-3.
9. Armex Publishing, s. r. o., Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, Praha 2017, 122 s., ISBN 978-80-87451-53-3.
10. Policejní Prezidium České republiky, Zák. č. 361/2000 Sb, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, Praha 2017, str. 243.

Elektronické zdroje

1. WIKIPEDIA. Drogová poradna [online]. Dostupné z WWW <http://www.drogovaporadna.cz/o-drogach-obecne.html>;
2. WIKIPEDIA. Drogová poradna [online]. Dostupné z WWW <http://www.drogovaporadna.cz/alkohol.html>;
3. WIKIPEDIA. Drogová poradna [online]. Dostupné z WWW <http://www.drogovaporadna.cz/tabak.html>;

4. INTERNET. Policie České republiky [online]. Dostupné z WWW <https://www.policie.cz/clanek/podminky-prijeti-do-sluzebniho-pomeru.aspx>.
5. INTERNET. Policie České republiky [online]. Dostupné z WWW <https://www.policie.cz/clanek/posouzeni-fyzicke-zpusobilosti-uchazece.aspx>;
6. GOOGLE. Policie České republiky. [online] Dostupné z WWW <https://cse.google.com/cse?cx=015489265366623571386%3Aa8ctlccxurg&q=bro%C5%BEura+s+platy&ok.x=15&ok.y=12>
7. INTERNET. Policie České republiky [online] Dostupné z WWW <https://www.policie.cz/clanek/zakladni-odborna-priprava.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.
8. Informační systém PČR, OOP Příbram-venkov, tisková mluvčí por. Bc. Monika Schindlová, DiS.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Vyhláška č. 487/2004 Sb., o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 2004, částka 168, str. 9518. Dostupné z WWW [Sbíрка zákonů a Sbíрка mezinárodních smluv - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](#);
2. ČESKO. Vyhláška č. 226/2019 Sb., o zdravotní způsobilosti ke službě v bezpečnostních sborech. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 2019, částka 97, str. 2130-2131. Dostupné z WWW [Sbíрка zákonů a Sbíрка mezinárodních smluv - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](#);
3. ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 2017, částka 21, str. 678. Dostupné z WWW [Sbíрка zákonů a Sbíрка mezinárodních smluv - Ministerstvo vnitra České republiky \(mvcr.cz\)](#);
4. ČESKO. ZPPP Č. 100/2012. Článek 5 odst. 1.
5. ČESKO, Metodika použití pout a vybraných donucovacích prostředků, Taktická příprava, Černý Pavel, Ministerstvo vnitra odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání, 1998.

13 Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník pro zjištění názoru zejména mezi příslušníky PČR na dosavadní výcvik proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou. str. 32-52

14 Seznam zkratek

PČR – Policie České republiky

MDMA – Methylendioxyamfetamin (extáze)

PCP – PeeCee pill (andělský prach)

ZOP – Základní odborná příprava

15 Seznam grafů

Graf č. 1 Věk respondentů

Graf č. 2 Zaměstnanost u Policie ČR mezi respondenty

Graf č. 3 Doba pracovního poměru u Policie ČR

Graf č. 4 Setkání s člověkem ovlivněným návykovou látkou

Graf č. 5 Chování člověka ovlivněným návykovou látkou

Graf č. 6 Výcvik policistů proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou

Graf č. 7 Změna pro lepší výcvik policistů

Graf č. 8 Jaká droga je nejčastěji užívaná

Graf č. 9 Dostupnost návykové látky

Graf č. 10 Riziko při zákroku proti pachatelům ovlivněným návykovou látkou

Graf č. 11 Nejúčinnější zneškodní pachatele

Graf č. 12 Je větší riziko u pachatele ovlivněným návykovou látkou

Graf č. 13 Výstroj a výzbroj policistů

Graf č. 14 Ovlivnění chování pachatele v závislosti na druhu návykové látky.

Graf č. 15 Zavedení pravidelných výcviků

Graf č. 16 Zamření při výcviku policistů

Graf č. 17 Nejčastější místo, kde se setkáte s pachatelem ovlivněným návykovou látkou

16 Přílohy

Příloha č. 1 – Dotazník pro zjištění názoru zejména mezi příslušníky PČR na dosavadní výcvik proti pachatelům ovlivněnými návykovou látkou.

1) Kolik je vám let?

- 18 – 20
- 20 – 25
- 26 a více

2) Pracujete u Policie ČR?

- Ano
- Ne

3) Pokud pracujete u Policie ČR, jak dlouho?

4) Setkali jste se s člověkem ovlivněným návykovou látkou?

- Ano
- Ne

5) Jak byste popsali chování člověka ovlivněným návykovou látkou?

6) Půjde Vám dosavadní výcvik policistů proti pachatelům ovlivněným návykovou látkou jako dostačující?

- Ano
- Ne

7) Pokud byla Vaše odpověď ne, co byste změnili?

8) S jakou drogou se u soba ovlivněnými návykovou látkou setkáváte nejčastěji?

- Hašiš a marihuana
- Amfetamin a jejich deriváty (pervitin)
- Kokain
- Extáze
- Jiné

9) Je podle Vás těžké sehnat drogy?

- Ano
- Ne
- Nevím

10) Jaké největší nebezpečí hrozí při zákroku proti pachateli ovlivněním návykovou látkou?

11) Jaký donucovací prostředek nebo jiný z působ je nejúčinnější proti pachateli ovlivněním návykovou látkou?

12) Je u pachatele ovlivněným návykovou látkou větší riziko zákroku než u ostatních pachatelů?

- Ano
- Ne

13) Je výstroj a výzbroj policistů dostačující při zákroku proti pachateli ovlivněným návykovou látkou?

- Ano
- Ne

14) Jaká návyková látka podle Vás nejvíce negativně ovlivní chování pachatele?

15) Zavedli byste pravidelné výcviky, které by byly zaměřeny na výcvik proti pachatelům ovlivněným návykovou látkou?

- Ano
- Ne

16) Pokud ano, na co by se měl výcvik zaměřit?

17) Kde se nejčastěji setkáváte s pachatelem ovlivněným návykovou látkou?